

בעזרת השם

זה השער להי צדיקים יבאו בו

קוממרים

ימי הפורים

כולל בתוכו

מאמרים יקרים, מפי סופרים וספרים,

בגודל מעלת וסגולת ימי הפורים

יוצא לאור ע"י

מערכת "קול התאחדותנו"

שע"י התאחדות האברכים דחסידי סאטמאר

בני ברק - אלעד

פורים תשס"ח

הקדמה

הנה ימים באים גדולים וקדושים, "ימים שנתהפך בהם החושך לאור" (דברי חיים חנוכה דף ט"ז), ימי הפורים שבהם קיימו וקבלו היהודים את התורה"ק מאהבה ובשמחה, וכח זה נשאר לדורי דורות כמאמר הגמרא (שבת ק"ל) "כל מצוה שקיבלו עליהם בשמחה עדיין עושין אותה בשמחה", וכבר נשמע ונמצא בפי סופרים וספרים גודל מעלת קדושת היום הנורא הזה וכדאיתא בשם מרן הבעש"ט הקדוש זי"ע ועכי"א "תשועתם היית לנצח", כי ימי הפורים האלו לא יעברו לעולם ונזכרים ונעשים ממש בכל דור ודור (דגמ"א קב"ג).

ואי לאו האי יומא רבא לא הי' ביכלתינו להחזיק מעמד בגלות המור והנמחר, אין היינטיגע זמן וואלט נישט געווען קיין מציאות א יוד זאל זיך קענען דערהאלטן ווען נישט דעם הייליגן טאג פורים (רביה"ק פורים תש"ח).

ומובן מאליהו שהדבר תלוי בידינו וכפי ההכנה שהאדם עושה למטה כך נשפע עליו מלמעלה, וכדברי הרה"ק ר' אשר מסטאלין זי"ע ויעש המלך בדבר ממוכן, שהקב"ה מלך מלכי המלכים (שבכל מקום שנכתב במגילה מלת מלך להקב"ה כידוע) עושה ומשפיע כל טוב ברוחניות ובגשמיות כדבר ממוכן כפי ההכנה אשר הכין ועשה האדם את עצמו כלי קיבל לקבלת ההארות וההשפעות הקדושות השופעות בכל היום הקדוש הזה, ומעלין בקודש בימי י"א וי"ב י"ג שהם בחינת שלשת ימי הגבלה (שם משמואל תצוה קנ"ט בשם הרה"ק ר"י מווארקע זצוק"ל).

ובראש כל צריכים לדעת ולהבין אז ס' גייט אזוינע ליכטיגע טעג צריך להתפלל לד' שיהא במעט אמת כי אח"כ חלא מתבלבלים (לשון הבית אברהם פ"ה) ואחרי כל העצות אין עצה כמבקש ומתחנן לפני השי"ת ובוטח ושוען עליו ועל חסדיו ועל גודל אהבתו לעמו ב"י וכו' ותוקע ליתידותיו בספרי קדושים (יסוד העבודה הנהגות יקרות קמ"ז ע"ב).

ובזאת היא עבודתנו בימים היקרים האלו לעמוד בתפלה ולשפוך שיח לפני אבינו שבשמים שנזכה להתעלות בימים אלו בתורה ועבודה ולהוושע בכל מילי דמיטב.

ולהגיע לכל זאת מוטל עלינו חוב קדוש לתקוע יתידותינו ולעסוק בעיון ובעמקות בספרי הקודש (כנ"ל ביסוד העבודה) המבארים במדה גדושה את גודל קדושת ויקרת הזמן.

ולחאמין באמונה תמימה ושלומה בכל היוצא מפיהם ונכתב בספרי זכרונותיהם, וכמבואר מהצדיקים מפיהם ומפי כתבם שירידת ההשפעות מלמעלה על האיש הישראלי הוא כפי גודל אמונתו, ואמונה מלשון ויהי אומן את הדסה (אסתר ב' ז') והוא לשון המשכה וגידול, כי באמונה יש כח זה שע"י האמונה יומשך הדבר הזה ממקורו ויבוא בשלימות (אוהב ישראל נח ד"ה ויבוא).

וכדבר הזה היא בענין האמונה בקדושת העתים והזמנים, וכידוע מהשפת אמת וצוק"ל "והי' אמונת עתיד חוסן ישועות", שכפי אמונת עתיד היינו האמונה בקדושת העתים והזמנים כך הוא חוסן ישועות חוזק הישועות וההשפעות הנשפעים משמי מרום ועיקר האמונה הוא דייקא במה שנתכסה הגם שאינו מרגיש כלום וכדאיתא (תורת אמת שבועות) וארשתיד לי באמונה היינו שלא יפול לב האדם עליו שידע שכמה שנים עברו עליו זמנים כאלו ואינו מרגיש בנפשו שנתקרב להשי"ת ואיזה התחדשות יהיה לו בשנה זו יותר מכל השנים שעברו וע"כ נאמר וארשתיד לי באמונה דענין אמונה הוא דייקא במה שנתכסה מהאדם ורק מתחזק באמונה שיוכל לחושע ולהתקדש מהיום הגם שהוא רחוק מן הדעת לערך העת שעד עתה.

ומי הוא אשר לא יהי' מיודעי העתים ולא ינצל כל רגע ודקה משני הימים הנוראים האלו י"ד וט"ו, שכידוע מכתבי הקודש שכפי ההתנהגות בימים אלו כך היא ההתנהגות בכל ימי השנה, וכמבואר בספה"ק בית אהרן שכפי התענוג שמקבל בפורים כך הוא בליל שמורים (בית אהרן פורים) ולכן נקרא ליל פסח סדר נאכט שהוא סדר לכל ימות השנה (בית אהרן פסח) וקדושת הפורים היא בחי' מקור ושורש לקדושת כל השנה (תורת אמת) וממוצא דבה"ק נשמע יקרת הזמן הקדוש שכל ימי השנה תלויים בימים הפורים, ובכן נשריש נא בתוכינו קדשת מ"ח השעות של ימי הפורים ולא נהי' בבחינת אדם ביקר ולא יבין נמשל כבהמות נדמו, וכידוע מהצדיקים פירוש הפסוק אדם ביקר כשהאדם נמצא ביקר בזמן ועת יקר ולא יבין אינו יודע ומבין ומנצל את יקרת הזמן נמשל כבהמות נדמו הרי נדמה היא לבהמה החסרה דעת ותבונה ח"ו.

ואל יתפתה האדם ויאמר מי אני הקרוץ מחומר ואדמה לפעול גדולות ונצורות ומתייאש עצמו בשפלות וענווה מדומה ומרומה, הלא על זה האיש כתב הקדושת לוי זי"ע בזה"ל, ואם יתייאש א"ע ואומר שאין להקב"ה נחת רוח במעשיו וכו' אין זה נקראה עניו ושפל בדרך אדרבה הוא נוטה קצת למינות (קדושה שלישית) ולכך צריך שיעשה חישוב דרכיו כיון שהשם עושה מה שהוא עושה וכו', ולא יאמר מה מעשי ודבורי כיון שהשם עושה מעשיו (קדושת לוי פקודי ד"ה או יבואר) ולזאת מתגבר

היצר על האדם ומפתחו שנשתנו העתים ח"ו ולא הרי דורינו כדורות הראשונות וממילא א"א לפעול ח"ו ישועה בעדינו, והאמת לאמיתו הוא ההיפוך "ובשפלות הגדול כדורנו עבודת כל א' מישראל עושה רושם ומצפים בשמים על זה כבחי' עבודת הכ"ג ביוהכ"פ וכו' וע"כ מתגבר הס"מ על כל אחד מישראל בפרטיות (רביה"ק זי"ע פרשת ויחי נדפס בדב"י תקס"ג) ואשר ע"כ החלש יאמר גבור אני ויתחזק ויתאמץ בימים אלו בתפילות ותחנונים ולדעת ולהאמין שתפילתו יעשה בוודאי רושם למעלה.

ולמען אשר נדע קצת מגדולת וקדושת הימים ומצוותיהם ראינו לנכון ללקט שושנים ציצים ופרחים דברי חיזוק והתעוררות מספרי הקודש המדברים ומבארים מקדושת הזמן ומקריאת המגילה שאין חקר לקדושתה ולסגולותי', שע"י קריאתה מזדכך עולם הטבע וסגולתה להקורא שיקבל עול תורה אפי' בשהאדם בגשמיות (קדושת לוי קדושה ראשונה) ואז בעת הקריאה מתגלה עולם חדש למעלה עולם קדוש ונורא מאוד ואינו מתגלה לחוץ מחמת שהוא נורא מאוד כי אם פעם אחת בשנה ומתחיל להתגלות בשעת קריאת המגילה (יסוד יוסף פרק פ"ב) וכדאי לסבול כל הצרות שבעולם לקרות את המגילה פעם אחת (רביה"ק זי"ע פורים תשי"ז) און די קדושה פון די מגילה איז אזוי הייליג אז מען קען פארברענט ווערן פון די גרויסע קדושה (רביה"ק זי"ע בעיר סטאמאר).

ובדרך זה נתגלה ונתבאר ע"י צדיקי הדורות ביאור הדק היטב גודל מעלת החרטה והתשובה בימים אלו, וכל הפושט יד נותנים לו למלאות משאלותיו בעניני רוחניות, ואפי' על עבירות שבכל השנה אינו מועיל תשובה בהם מ"מ בפורים נותנים לו היינו בבחינת מתנה ומחני תשובה (כ"ק הגאב"ד י-ם בעל עמרת יהושע זי"ע) והזמן גורם להושיע בבני (תורת אמת צ"ג רסיסי לילה ע' ע"ב עמרת ישועה קס"ז) חיי (רפואה וחיים לזרע ישורון עמרת ישועה ק"ה), מזוני (ייטב פנים ל"ו).

ואיתא בספרים הטעם מדוע לא קבעו את פורים ליו"ט כמו שארי ימים טובים, מפני שאם הי' נקבע ליו"ט גמור אז הי' קודש וא"א להשפיע רק דברים רוחניים וחכז"ל רצו שיהי' איזה יו"ט להשפיע גם דברים גשמיים (רביה"ק זי"ע פורים תשי"ב) והימים האלו נזכרים ונעשים כי ימים אלו יש להם סגולה תיכף שמזכירים דבר טוב על ישראל תיכף נעשה כך (תורת חיים מ"ג).

ובכתבי הקודש נשנו ונאמרו גם גודל קדושת סעודת פורים שגדולה מעלתה עד למאוד וכמבואר בספה"ק תולדות אהרן (ויטאמיר) שהוא לבוש והכנה להארות הגדולים שירדו בכל השנה (מובא בקונטרס ל"ח) ומסוגלין להניח שורשן ליסוד מיוסד לכל השנה לשעבד הוושט והקנה להבורא ב"ה (בני יששכר פורים) ואז בזמן הסעודה היא הזמן לשוב בתשובה ולכבם בגריו הצואים ולשית אל חלב חרבן העיר הקודש והמקדש

פסגו ארמנותי' של ציון וירושלים, ואם כה תעשו אז וראיתים ושש לבכם בבנינה מהרה (ייטב פנים שקלים כא:). וע"י הסעודה יגיע יבוא לאהבה ודביקות ותשוקה ותפילה בהתלהבות נפלאה עד שיבוא להתפשטות הגשמיות וישכח בזה העולם ובמה שיעשה וישמח רק בד' לבדו (ישמח משה עסים רמוני פ"ה).

וכמו"כ נתגלה ע"י עבדי ד' הענין הנשגב והנורא למסור וליתן את הדעת עבור מצות חייב אדם לבסומי בפוריא, שע"ז אפשר להגיע למדריגה רמה ונשגבה לשכוח מהעצמיות והפרטיות לגמרי ולזכור ולדעת אך ורק מהשי"ת בורא ויוצר הכל (כ"ק מרן רביה"ק בעל ברך משה זי"ע, תשמ"ז) ובזכות זאת יזכה למחשבה טובה ודעת שלימה (שם משמואל פורים ר"ג בשם אביו האבני נזר וצוק"ל).

ויכתב בספר זכרון זה דברי הגר"א זי"ע דחציו לכם של יוהכ"פ מקיימים ביום הפורים, ומובא במעשה רב שהוא זצוק"ל ישב כל היום בסעודת פורים מבוקר ועד ערב, ובזאת נדע ונבין קצת גודל מעלת הסעודה והשת"י ביום זה.

ואשר ע"כ נגילה ונשמחה ביום הקדוש הזה, והתעוררות תשובה הבאה מחמת שמחה וריקודין של שמחה ומצוה יותר גדול במעלה מתשובה הבאה ע"י בכי' (בית אהרן) ובשמך יגולון כל ר"ת בכיה, להודיע ולהגלות דבכי' הבאה מבחינת יגולון בחינת השמחה פועל יותר מבכי' הבאה מחמת דאגה ואנחה (ליקוטי מהר"ן), וע"י הריקודין של פורים מתקנים בחינת הרגלים שיש בו אין ברגלים חוטא ומה שפגם בירכים ג"כ נתקנו ונשלם כל הקומה שלימה (שארית ישראל שער הזמנים ט' ע"א).

ולסיומא דמילתא נביא דברי קודש של הקדושת לוי (קדושת שני' חנוכה) ודרי זה דומה למלך שפתח שערי אוצרות ביום אחד בשנה ובאותו היום כל הרוצה ליקח מאוצרות המלך את שנפשו חפץ יקה, ואוי לכסיל אשר בזה היום ששערי אוצרות המלך נפתחים ולא פנה אליהם רק ישן כל היום, לכן בשבת ויו"ט ראוי כל האדם לשמוח בעבודתו ולא בהבלי עולם רק בעבודת השי"ת ב"ה ישמח כל היום, עכלה"ק, וע"י עבודתינו ותפילתינו ביום הקדוש נזכה במהרה לקבל את פני משיח צדקינו ומלכינו כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א בראשינו במהרה בימינו אמן.

קדושת וגדולת היום

לך להודיע שאפי' כל קוץ לא יבושו ולא יכלמו לנצח כל החוסי' בך וק"ו הבוטחים והבן. (יטב פנים לפורים)

אמרו חז"ל בב"מ בהני תלת מילי עבידי רבנן דמשני במילהו במסכת בפוריא ובאושפיזא ובמהרש"א דפורים קאי על פורים והנה רשיז"ל פי' עה"פ לא תתעב מצרים כי גר היית בארצו שהי' אושפיזא בשעת הדחק וזה יש לרמוז במאמרם דעבידי רבנן דמשני בפוריא ובאושפיזא ר"ל דבפורים יש כח ביד הרבנן לעורר רחמים שנזכה לשנות ולהחליף את האושפיזא בשעת הדחק שאנו נמצאים בו ושנזכה במהרה לצאת מצרה לרוחה. (קונטרס דברי יואל פורים)

אין היינטיגן זמן וואלט נישט געווען קיין מציאות א יוד זאל זיך קענען דערהאלטן ווען נישט דעם הייליגן טאג פורים. (רביה"ק ז"ע פורים תש"ח)

מדוע לא קבעו את פורים ליו"ט כמו שאר ימים טובים שנקבעו על הנסים מפני שאם היה נקבע ליו"ט גמור אז ה"ה קודש וא"א להשפיע רק דברים רוחניים וחכז"ל רצו שיהי' איזה יו"ט להשפיע גם דברים גשמיים לכן לא נקבע ליו"ט, והנה ויחל נח פרש"י ז"ל שעשה עצמו חולין ונח הוא מלשון מנוחה ויו"ט, וז"פ ויחל נח היינו שקבעו את היו"ט בדרך חולין לא ליו"ט גמור מטעם איש האדמה כדי שיוכלו להשפיע גם דברים ארציים וגשמיים ואיזה יו"ט הוא זה לז"א ויטע

ועפ"ז מבואר התכת הפסוק קימו וקבלו עליהם וכו' להיות עושים את שני הימים האלה ככתבם, דהיינו בלא יו"ט, ומפרש הטעם וכזמנם שהוא זמן ההסתר כנודע לכך אין בו לתא דיו"ט כמו שביארתי מכבר, וש"ת דא"כ הקטינו מרדכי ואסתר מכפי שחשבו המון ישראל, לזה אמר דלא כן דאדרבא הגדילו דעי"ז הוא בכל שנה ושנה אף בזמן ההסתר נוכל למצוא זה והבן, ועוד דעי"ז והימים האלה נזכרים ונעשים וכו' אף לעתיד קיים עדי עד ולנצח נצחים דמעליותא דבחינה זו לא יתבטל לעתיד והבן זה כי נכון הוא בס"ד. (ישמח משה)

תשועתם היית לנצח ותקותם בכל דור ודור, הוא כפל לשון, להודיע שכל קוץ וגו' ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך לא אמר הבוטחים כ"א החוסים כי הבטחון היינו שהובטח ע"כ וחסיון היינו שחוסה מעצמו ולא הובטח כלל ובזה פירוש טוב לחסו"ת בה', חסי' בעלמא מבטוח באדם וכהנה מבואר בסיפור מקראי קודש במגילה את אשר עשה פועל ישועות בטרם ידעו לזעוק ולהתחנן מלפניו וע"ז לא הבטיחנו כ"א לאשר אנחנו חוסים בצל כנפיו ית' להצילנו ולשומרנו וז"ש תשועת"ם היית לנצח תשובה אחר תפילה וצעקה כד"א צעקה הנערה ואין מושיע לה' וכמש"כ בסב"י ותקוותם בכל דור ודור תקוה הוא בלתי תפלה וצעקה כ"א מכח חסיון כדא' ועל נסיך שבכל יום עמנו וכו' כי מעולם קוינו

כרם היינו פורים שישותין ומשתכרין בו הרבה. (רביה"ק זי"ע תשי"ז)

האנשים החוטאים בנפשותם שנהנו מסעודתו של אותו רשע היו העניים דלת העם שנתפסו לעצתו של אחשורוש ליהנות מסעודתו, ועל חטא זה יצא הקצף מלפני ה' על הכלל כולו ובשבילם נתחייבו כלי' רח"ל, לולי השי"ת ברחמיו העצומים זכר את עניים ומרודם שלא עברו פיו להכעיסו כי אם מגודל הלחץ זו הדחק, ונחשב להם לשגגה, ובוזה נבין מאמר חז"ל חייב אדם לבסומי בפוריא עד דלא ידע וכו' דבפורים נתעורר הזכות שהיה אז לישראל שנושעו בישועה אמיתית אעפ"י שחטאו כיון שויתר הקב"ה משלו מחמת שהיו מבלי דעת ולבם בל עמם, על כן כשמתבשמים בפורים ומגיעים לבחי' עד דלא ידע, מתעורר הזכות הזה שגם אנחנו נושע תשועת עולמים, על אף שמשוקעים בין האומות ונופלים ברשות היצר הרע, כי כל זה הוא מחמת חוסר לבו ורובי הצרות ושעבוד מלכיות, וגם אנחנו ראויים למחילה סליחה וכפרה. (מהר"ם ט"ב)

בספר אורחות חיים סי' תרצ"ד כתב בשם המרדכי דיום פורים שקול כיום מתן תורה.

ביאר רבינו האר"י זי"ע א בספר הכוונות בדרוש פורים (דף ק"ט ע"ג) כי יש הארה גדולה מתחדשת בכל יום במלכות הנקראת אסתר, אך תיכף אחר העמידה ההארה ההיא מתבטלת ונעלמת בפנים,

אבל בימי הפורים עשה ה' יתברך בכל שנה ושנה כימים ההם, ותגלה אותה הארה כל היום ולא תתבטל, ולעולם לא היה נס גדול כזה לא בשבתות ולא בימים טובים להתקיים ההארה הזו אף אחר התפילה, שהוא אחר הסתלקות המוחין מן המלכות, אלא בימי הפורים בלבד, ובבחינה זו יש יתרון גדול אל פורים על כל שאר ימים, אפילו בשבתות וימים טובים. (אוצרות חיים, ימים וזמנים מועדים תכ"ג)

תשועתם היית לנצח כי ימי הפורים האלה לא יעברו לעולם ונזכרים ונעשי' ממש בכל דור ודור כמבואר בשם אא"ז זלה"ה. (דגל מחנה אפרים מ"ג)

ותקותם בכל דור ודור ע"ד מלחמה לה' בעמלק מדור דור להודיע דכל קוץ לא יבושו כל היינו כמו שכל שהוא ר"ל אף שהם מקוים מעט כל שהוא עכ"ז לא יבושו ולא יכלמו לנצח. (דגל מחנה אפרים מ"ג)

וכך ע"ד זה גם גלוי אוא"ס ב"ה בפורים מאיר על כך א' מישראל בחי' כי אתה אבינו וכו', עוד יובן דוגמא לכ"ז ממ"ש בפ' שלח (סד"ה והיה לכם לציצית) דכ' האריז"ל שקדושת הטלית גדלה מעלתה במאד מאד על קדושת הציצית שהן רק נימין נמשכים מהטלית רק מפני גודל מעלת קדושתה אינו יכולה להתלבש בטלית הגשמי' ממש כמו בציצית ולכן אין בטלית הגשמיות שום קדושה כלל ומותר להשתמש בה דברי חול משא"כ בציצית, וכן עד"ז האור הנמשך בפורים גדלה מעלתו במאוד מאוד על האור

בנעילת הסנדל ובפורים דוקא בנעילת הסנדל ועל ידי הריקודים מתקנים, וזה מה יפו פעמים בנעלים, שעל ידי הריקודים מתקנים בחינת הרגלים שיש אז ברגלים חוטא, וזהו חמוקי ירכיך שמה שפגם בירכיים גם כן נתקן ונשלם כל הקומה שלימה, כמו חלאים מעשה ידי אמן, שנתקנו כל בחינת החולאת ברוחניות, מעשה ידי אמן כמו רופא גדול שיכול לרפאות את החולה שיש לו חמימות על ידי דברים חמים דוקא. (שארית ישראל שער ב' לפורים ד"ה אמר)

שמעתי בשם הרב ר' יוסף דוד בן לאותו צדיק ר' הירש ליב מאליק, שפעם אחת היה בימי הפורים אצל הרב הקדוש מו"ה אברהם יהושע העשיל האפטא, ואמר ר' יוסף דוד להרה"ק, הושיעה אדוני היום לתשובה שלימה, כי ביום הזה כל הפושט יד נותנין לו, והרה"ק נענע לו בראשו. (אילה שלוחה מועדים קל"ג)

נמצא זה האהבה הגדולה שנתגלה בימי הפורים שאנחנו עיקר ותכלית של כל הרצונות שבעולם, הן בכל הנבראים כשנוכח יתהפכו כולם להיטיב עמנו כמו שהיה בימי אחשורוש, והן בתענוגים הגשמיים כשנוכח יהיו כל התאות מאוסים ובזויים, והארה זאת לא נתגלה לנו מעת בריאת העולם רק בימי מרדכי ואסתר, ובהארה זאת נלך לבטח עד ביאת המשיח. (מאיר עיני חכמים רמ"ו)

והימים האלה נזכרי ונעשים ולא כתיב להזכיר ולעשות משמע שממילא בלא הכנה ואתערותא שלנו מתפשטת

שמאיר ביו"ט ולכן שמחת פורי גדולה במאד משמחת יו"ט כנ"ל רק מפני גודל האור בבחי' א"ס ממש אינו יכול להאיר בגלוי כמו האור המאיר ביו"ט ולפיכך אין איסור בעשיית מלאכה בפורים משא"כ ביו"ט. (תורה אור ק')

כי ידוע כל המצות זמניות בבוא הזמן של המצוה נתעורר הדבר שהיה בעת הראשון כשנצטוו המצוה וכו' ובפורים הוא עת וזמן מפלת עמלק גם עתה בכל דור הוא מפלת רשעי אומות העולם. (מאור עינים מקץ כ"ז)

פי' בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים וגם גבי קריאת המגילה מחיוב להבין שיש בכל דור ודור מרדכי והמן, אבל מי שקורא את המגילה למפרע שהיה מקודם מרדכי והמן לא יצא. (בוצינא דנהורא)

הנה בשעה שהיה מרדכי אז נתגלה אור פנימי של עולמות וזה גם בעת בא אותו זמן בכל ושנה ושנה כדאיתא במדרש שבכל שנה ושנה נולד בחי' מרדכי ובגמרא אין לך דור שאין מזרע פסול וכו' ובפורים נמחק ובשבת שקודם פורים הוא פרשת זכור הוא התחלת התנוצצות בחי' מרדכי (ליקוטי תורה טשערנאביל זכור מ"ט)

פורים הוא במדריגה עליונה כי יוהכ"פ הוא רק כפורים בכף הדמיון אבל פורים עצמו הוא יום שכולו שבת יש בו אכילה ושתייה בחינת עונג וביוהכ"פ הוא דוקא על ידי בחינת עינוי שאסור

תמיד קדושה והארה משמו' הנ"ל, ונוכל לפעול על ידם כל טוב וגאולה וישועה על ישראל אמן. (דעת משה נ"ה)

ומרדכי ואסתר פעלו שביום פורים לא יהי' שום קיטרוג על ישראל כמו ביום כפורים, וזהו ותכתב אסתר וכו' את כל תוקף לקיים את אגרת הפורים הזאת השנית פי' "תקף" בגימ' "שעיר" ור"ל שהודיע להם את גודל חשיבות של ימי הפורים שבימי הפורים אין שום שטן ופגע רע כמו ביום כפורים ע"י השעיר, ועל כן ראוי לקיים את ימי הפורים לדורות. (מאור ושמש רמזי פורים)

פורי"ם כולל כל הימים טובים פס"ח מעבדות לחירות וכאן ממות לחיים שבועות מת"ן תור"ה וכאן הדר קבלו' ראש השנה ספרי חיים וספר וכו' וכאן היו נידונים אם לקיים הגזירה אם להנצל, (וניצולים בכל שנה ע"י קריא' המגילה וצדקה כנ"ל) יוה"כ מפחילת עוונות וכאן נמחל להם מה שנהנו וכו' סוכות עניני העבוד וכאן נכנסו תחת כנפי השכינה ורבים מעמי הארץ מתייחדים וכו' מדרש אלי' בשם יד יוסף וכתב הרב הנ"ל ואפשר דלכך בחרו לקרוא פורי"ם ע"ש הפור כי ר"ת פורי"ם פסח וסוכות (סוכות נרמז רק בוא"ו החיבור כי בסוכות הושבתי וכו' בהוציאתי אותם מאמ"צ ע"כ הוא נטפל לפסח נ"ל) ר"ה יוה"כ מת"ן תורה. (בני יששכר קי"ג)

ומהארות פורים ושמחה זוכין ישראל לחירות מן כל גזירות רעות ולא ישלטו בהם שום צר ואויב. (כתם אופיר [קאמארנא] על מגילת אסתר פסוק כ"ג)

הקדושה בימים אלו ממקום עליון מאוד. (זרע קודש קכ"א)

איתא בתקוני זוהר (תקונא עשרין וחד) פורים איתקריאת על שם יום הכיפורים, ואמר מרן מריזין זי"ע דהגם שמפשטות לשונות משמע דיום הקדוש גדול במעלה מפורים, דפורים רק איתקריאת ע"ש יום כפורים, אבל, אומר אני שפורים יותר גדול מיוכ"פ, כי יוכ"פ נקרא יום כפורים, עם כ"ף הדמיון, והיינו שהיום הזה – יום הקדוש – הוא כ'פורים, והרי מי נתלה במי ? הקטן נתלה בהגדול, הרי אומר שפורים יותר חשוב מיוכ"פ, וטעם הדבר כי יוכ"פ אינו מכפר אלא לשבים אבל לא לשאינם שבים, כי על פורים ארז"ל (ירושלמי מגילה א' ד') כל מי שהוא פושט ידו ליטול נותנין לו, משמע אפי' כשאינו ראוי לזה, רואים מזה שמעלת פורים גדולה מיוכ"פ, ומניין להם באמת לרז"ל לומר כן ? ונראה דזה יצא להם ממה שדרשו עה"פ (אסתר ט' כ"ז) קימו וקבלו ואחז"ל, קימו למעלה מה שקבלו למטה (מגילה ז.) ולמטה קבלו לתת מתנות לכל דורש מבלי לבדוק בציציותיו, כן קימו למעלה לכפר לכל, בין שראוי ובין אינו ראוי. (נר ישראל כ"א הרה"ק מרוזין זי"ע בארת המים כ"ח)

הנה השם אהי"ה במילוי אלפין כזה אל"ף ה"א יו"ד, ה"א עולה קמ"ג, וב' פעמים השם הנ"ל במילוי אלפי"ן עול' פור, להורו' כי בימי הפורים נוכל להמשיך השפע מעולמו' העליונות, כי בהם נתגל' הקדוש' משמו' הנ"ל, וכמו כן בכל שנה ושנה בבוא העת הזאת נתגלה

"איש" זה הקב"ה "רעהו" הם בני", המקבלים מאתו ית' מתנות טובות ביום זה. (הרה"ק משינאווא זי"ע מובא בספר פי צדיק)

היום בפורים זמן שמחה יותר מבכל הזמנים, (וכו') שנתעורר שמחה גדולה בימים אלו, ויש בכח כל אחד מישראל לקדש כל אבריו על ידי בינה, שהוא נקודה פנימיות שמתבטל כל החושים, ורק משתוקק ליכלל באורו אין סוף ב"ה. (פלא יועץ דף ק"כ ע"ב)

אאמו"ר זצוקל"ל אמר, שכפי התענוג והחיות של כל אחד שמקבל בפורים כך הוא בליל שמורים, וכפי שהוא בליל שמורים כך הוא ביום הכפורים, כל אחד לפי מדריגתו בעבודת השי"ת. (בית אהרן ס"ז ע"א)

בפורים יש מדריגה אחת גבוה מעל גבוה מה שאינו בשבת וי"כ כמבו' בכתבי האר"י ז"ל שמרדכי המשיך הארה גדולה בבחי' אחת מה שלא היה מבריאת העולם אפי' בשעת מתן תורה. (תפארת שלמה פ"ז, וכע"ז בתורה אור צ"ט)

ובחי' זאת היא המתעוררת ביום זה בכל שנה ושנה וכבוד היום גורם להביא בלבבות ישראל התעוררות התשובה עד"ז איש על מקומו יבוא בשלום. (תפארת שלמה צ"ד)

לכן בכל שנה ושנה מתעורר בימי פורים כוחו של מרדכי להופיע על בני"י מאור הגנוז לצדיקים מעולם החכמה להעלות הני"ק אשר נתפזרו כמ"ש ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר,

והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור שפורים מכפר אפי' לשאינם שבים, ונלמדת ממאחז"ל כל מי שהוא פושט ידו ליטול, דרך היא הכוונה כל היינו השי"ת שהוא הכל יכול, שהוא פושט יד ליטול באלו הימים הוא בעצמו כביכול ממציא עצמו לכולם ליטול אותם אליו לקבל פושעים וחטאים, ורק אח"כ "ונתנין לו" כי אחרי השיבנו בא ונשובה. (הרה"ק רד"מ מטשארטקוב נר ישראל כ"ב ע"א)

נתחייבנו לעשות משהו ושמחה בפורים לעורר אז בסוד יין המשומר, להגיע לקדושה גדולה עולם הבינה ששם הוא יין המשומר בענביו שאין בו מגע עכו"ם כלל, כמ"ש הרמ"א ז"ל בספר מחיר יין, (בפסוק ויקהלו היהודים וגו') והוא מדרגת כה"ג ביה"כ כמ"ש האר"י ז"ל על אשר מנה אחת ואחת עד אחת ושבע שהמשיך מן האחת שבג"ר עד הז"ת, וזהו שכתבו הספה"ק שיום כפורים היינו יום כפורים כי ביום הכפורים רק הכה"ג השיג הקדושה הזאת ובפורים יוכל כל איש מישראל להשיג הקדושה הזאת. (דברי יחזקאל י"ג)

שמענו שאמר: הקב"ה מקיים את כל המצוות, איך הוא מקיים מצות "משלוח מנות" אין זאת אלא על ידי שהוא משפיע לעמו ישראל בימי הפורים האלה מחילה סליחה וכפרה בני חיי ומזוני, מטעם זה נכון מה שכתוב במגילה "ומשלוח מנות איש לרעהו" ולא נכתב "ולשלוח מנות" כי הפסוק מתכוון גם להקב"ה השולח מנות לזרע אהוביו,

הדינים, וזהו פורים מלשון מפורר וזורר לרוח. (תורת אבות ע"ו)

וכל ימי השנה יש כמה נפשות בישראל שאין להם שום הרגש שמחה של הקדושה אמנם באמת ישנה להשמחה בתעלומות לב כל איש ישראל לפי ערכו, ובהגיע ימי הפורים יוכל כל נפש ישראל להרגיש השמחה הטמונה בעומק פנימיותו בכל השנה. (תורת אמת צ')

ויש לומר שלכן המצוה בפורים בסומי עד דלא ידע, משא"כ בכל יו"ט שהשראת הקדושה היא על ידי ישוב הדעת, מפני שעתה נעשה הדבר גם בלי ידיעת והכנת האדם מצדו, ומזה השמחה בשלימות כי על דבר הבא מצד ישוב הדעת לא יוכל להיות השמחה בשלימות כי יודע בעצמו שאינו ראוי ואינו מוכן מצדו לקבל בשלימות אבל בפורים השמחה בשלימות כי הקדושה בא אז בלי ידיעת האדם והכנתו. (תורת אמת פ"ו ע"ב)

וזה נרמז בר"ת א'דיר ב'מרום ד', אותיות אב"י המורה כמו שהבן עוזב ומשליך הכל על אביו, וסמך עליו שבוודאי ישפיע לו כל טוב אף שכל הדעות השכליות יסכימו, שא"א שאביו ישגיח עוד עליו, אינו דואג כלל, כי בידוע שרחמי האב על הבן להפוך הכל לטובה, וזהו דאיתא בכתבים הנ"ל שקדושת פורים היא אור אבא, היינו שביום זה נתגלה הארה שיש לנו אב בשמים ואנו בניו, ועל ידי זה אין לנו שום דאגה ובטוחים אנחנו שבוודאי יושפע לנו כל

נהפוך אותיות קרי לאותיות יקר. (תפארת שלמה)

כי מרדכי ראה זאת ברוח קדשו שבכל שנה ושנה נתגלה זאת ההארה, ולזה יעשו ממש כאותן הימים אשר נחו ולא רק זכר לימים אשר כבר היו, והנה זה לא נשמע אם היה כתוב ימים אשר נחו בלא כף הדמיון, כי אז היה משמע שהוא רק לזכר הנס אשר התנוסס עמנו השי"ת באותן הימים שחלפו ועברו דהיינו בימי מרדכי ואסתר. (בית יצחק על מס' מגילה ב' ע"א)

איתא בגמ' רבי נטע נטיעה בפורים ומסקינן של שמחה נטע, שרמזו בזה כי בפורים יכולים ליטע נטיעת שמחה בלב האדם לשמוח בעבודת הבורא ית'. (חידושי הרי"ם קכ"ו)

בפורים יכולים לבוא לשמירת הברית ע"י שמירת הברית יכולין לבוא לשמחה כמ"ש רבי נטע נטיעה בפורים ומסקינן נטיעה של שמחה שיהי' אדם שמח בתורה ובמצות ונטיעה זו היא בפורים. (חידושי הרי"ם)

כמו ביוהכ"פ עיצומו של יום מכפר כן ימי הפורים עיצומו של יום עושה מחיית עמלק, רק האדם צריך שיזכור שהיום יום הכיפורים וכן שהיום פורים. (פרי צדיק צ"ג)

ענין הנס של פורים שהיתה אז התגברות הדינים על עם ישראל, ובתשובתם הכניעו הדינים, וע"כ מצות היום בשמחה, שע"ז יש בכח לבטל

מיני השפעות טובות אמון. כן יהי רצון.

(תורת אמת 61)

הנה בפורים נמצא סגולת פקודת ישועה בזרע של קיימא, כי תיבת פורים יורה על פריה ורביה, ובגמרא מצינו על פורים בלשון פוריא, שבוודאי מורה על זה. (תורת אמת צ"ג)

ומתנות לאביונים הוא נגד הרחוקים כי אביון הוא התאב לכל דבר, וכמו שיש אביון בעניני הגוף שאין לו ח"ו במה להחיות את נפשו, כמו"כ יש אביון בבחי' הנפש שהוא ריקן וחסר מבחינת הקדושה והגם שהוא בעצמו גרם לו עכ"ז השי"ת מרחם עליו ונותן לו במתנת חנם. (תורת אמת צ"ג)

כל עיקר שמחת הפורים, שמתעורר בכל שנה ושנה אור התורה להחפצים בתשובה באמת, ומעבירין ממנו כל הרהורים רעים. (ישמח ישראל מ"ה ע"ד)

והימים האלה נזכרים ונעשים פי' ע"י הזכירה וקריאת המגילה מתעורר כח הנס וז"ש לעשות אותם ימי משתה ושמחה שע"י המצות שבפורים נעשין הימים ימי משתה ומתגלה בהם שפע הקדושה ואור הנסים, ובאמת אותו הדור הוציאו זאת מכח אל הפועל כדכתיב ועשה אותו יום משתה ושמחה על כן היהודים הפרזים וכו' עושים משמע שלפי שעשו אותו יום משתה שהי' שמחתם לשם שמים ושמחו בקדושת שמו ית' שנתקדש ומצוה שקבלו

בשמחה עדיין עושין אותה בשמחה, וכמו כן היום כפי' מה שמקבלים הימים בשמחה לשם עבודת הבורא כך מאירין הימים. (שפת אמת)

ואיתא כי פורים כמו יום הכיפורים וביזה"כ באין למעלה מהטבע ע"י ביטול הגוף אכילה ושתי' ועניתם עי"ז באים לעלמא דחירות, ויש בו סליחת עוונות, כמו כן בפורים ע"י משתה ושמחה יכולין לבוא ג"כ לזה בעזר עליון שלא מצד מעשינו. (שפת אמת)

הנה מה שנאמר מקודם ארור המן ואחר כך ברוך מרדכי, הוא סור מרע ועשה טוב, אמנם בפורים מחיוב לבא למעלת עשה טוב, אף שאין עדיין סור מרע, וזה פירוש מה שאמרו חז"ל (מגילה ז:): חייב אדם לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. (חשבה לטובה)

מאחז"ל בזמניהם זמנים טובא תקנו להם, היינו מחמת ימי הפורים נתקנו זמנים הרבה אשר עד כעת לא נתקנו באו אז לתיקון. (חסד לאברהם 241)

אל תפל דבר מכל אשר דברת, נראה לרמז אשר בכל השנה אם האדם מדבר דברים בטלים או ליצנות חלילה אז אותן הדיבורים הם נופלים אל הסט"א ר"ל אבל לא כן בימי הפורים מכוונין לשמחת פורים בזה גם הדיבורים האלו בכלל המצוה ובלבד שלא ידבר חלילה מדבר עבירה וניבול פה וזהו אל תפל דבר מכל אשר דברת שאין הדיבורים בבחי' נפילה. (אמרי נועם ס"ה)

חדשים וכל הפושט יד נותנים לו, ובעבור זה נולדת שמחה בלב איש, ואין שמחה גדולה מזו. (שם משמואל קפ"ז)

והוא רמז שנותנין מן השמים בפורים לכל מי שפושט יד לבוא להטהר אף שעדיין איננו ראוי אם אך מקבל על עצמו על להבא, ונראה דכמו שבכל שנה מתעורר הנס כן נמי מתעורר הא דקיימו וקבלו, והימים בעצמם מסייעים שנהיה בכח לקבל על להבא באמת ובלב שלם. (שם משמואל קפ"ג)

אך בפורים יהיה מי שיהיה אפי' מי שהי' עד כה כעיר פרוצה אין חומה נמי נותנין לו מן השמים אם אך רוצה בכל לב לקבל. (שם משמואל קפ"ה)

ובזה יתבארו לנו דברי כ"ק אבי אדמו"ר זצלה"ה בטעם מלאכה לא קיבלו עליהו, שרצו שתשאר ההארה אף בימי החול שכוחות הרע ועמלק בראשם מתאמצים לשלוט בהם. (שם משמואל ר"ב)

כן נמי יש לפרש דובר שלום לכל זרעו לדורות, בכל שנה בעת הזאת שכל מי שנותן א"ע להטהר ולהתקדש ולהיות שומר הברית הרמוז במלת שלום כידוע ליודעים זכותו של מרדכי עומדת לו ומסייעתו. (שם משמואל קפ"ד)

מבואר בספה"ק שבפורים הוא גמור חותם לטובה כטעם ונכתב ונחתם בטבעת המלך. (עטרת ישועה ק"ט)

הנה מובא בספרים דבפורים ממשיכין רפואה וחיים לזרע ישורון והוא

פורים הוא זמן השפעות גדולות, מהזמנים הנעלים ביותר יש בפורים ענינים גבוהים עוד יותר מש"ק אמנם השבת ברכתו מכל הימים וקדשתו מכל הזמנים, אך בפורים יש המדרגה המיוחדת שיכול כל איש ואיש להתקרב אל הקדושה, ואפילו מי שהוא בבחי' חרבונ"ה שנקרא רשע בגמ' (מגילה ט"ז ע"א) הנה בכח הארת פורים גם חרבונה זכור לטוב, תמיד הטוב נכנס בו. (דברי שמואל קל"א)

סיפר מהרה"ק רבי ייבי מאסטרסאה ז"ל שהיה שרוי בעניות גדולה ביום פורים וביתו ריקם, ובא איש אחד לשמחו, והוא היה מרדכי היהודי בעצמו, מרדכי הוא בחי' הבעל שמחה של פורים והוא בכבודו ובעצמו בא לשמח את כל יהודי שרק רוצה להיות שמח. (דברי שמואל ק"ל)

ימי הפורים האלה הם המעמידים את רגליהם של ישראל שלא יתמוטטו ח"ו בגלות. (שם משמואל קע"ט)

והנה ישראל היו נמכרים להריגה וכתב אשר נכתב בשם המלך ונחתום בטבעת המלך אין להשיב, אלא שהשיגו חיים חדשים מעולם הנעלם באמצעות מרדכי ואסתר וכקטן שנולד דמי, וא"כ העוונות שהיו בידם מכבר שוב אין נחשבים כלל, ק"ו משינוי השם שכתב הרמב"ם (הל' תשובה פ"ב ה"ד) שנחשב שאינו אותו האיש שעשה אותן המעשים הקודמים, וא"כ אין לך שמחה גדולה מזו שיצאו צדיקים, ק"ו מהקרבת הקרבן, וזה נשאר לדורות שישראל משיגים חיים

הישראלי בשמחה כפי שצריך להיות וממילא כל עבודתו שבפורים לא היתה בשלימות מ"מ הישועה והשמחה שהפורים פועל על ישראל גם עתה פועל ועושה. (אש קודש)

מה החילוק יש בין פורים בזמן כזה ובין יום כפורים בזמן כזה ? ורביה"ק בעצמו השיב על השאלה הזאת, וככה אמר בלש"ק, אני אגיד לכם החילוק שפורים הוא יותר גדול בבחינתו – מן יום כפורים, וכן אנחנו אומרים "יום כפורים" בכ"ף הדמיון, ואסביר לכם זה, מפני ש"יום כפורים" אינו מכפר אלא לשבים – אבל לא לשאנים שבים בתשובה, ופורים מכפר לשבים ולשאנים שבים – ג"כ מילא לפי"ז "פורים יותר גדול מיום כפורים". (פורים המשולש טאש)

והנה פורים איתא בספה"ק שמאיר קדושה כמו ביום הכיפורים ומסוגל מאוד לתשובה והם אמרו שהוא במעלה יתירה עוד יותר מיום הכפורים כי יום "כפורים" מי תלוי במי, הוי אומר קטן תלוי בגדול כמובן. (באר מנחם)

כל הפושט יד נותנים לו אפילו א פשוטע יד העלפט אויך דער אויבערשטער. (כ"ק הגאב"ד בעל עטרת יהושע פורים תשכ"ח)

כל הפושט יד נותנים לו א"ל עפ"י מה שפירשו הצדיקים הצנועין מושכין את ידיהם דהיינו שמשכו את הקדושה בידיהם וזה א"ל ג"כ שמי שפושט ידו לקבל את הקדושה נותנים לו. (הג"ל)

החותם הטוב כטעם הקרא כי כתב וכו' ונחתם בטבעת המלך אין להשיב. (עטרת ישועה ק"ה)

פורים איתקריאת על שם יום הכפורים דעתידין לאתענגא ביה, ולשנויי ליה מענוי לענג. (תיקוני זוה"ק תקונא כ"א) דין לאתענגא ביה וכו' הוא כמפרש דבריו בזה במ"ש דפורים הוא מענין יוה"כ דלפ"ז היה מהראוי לתקן ה' עינוים גם בפורים כיון שהוא מתאחד בתיקון המלכות כמו ביוה"כ, ולזה מתרץ שענין תיקון הפורים אינו מענין יוה"כ של זמן הזה שצריכין להתענות בה' עינוים לכפרה על העונות, רק מענין יוה"כ שיהי' לעתיד לבא שלא יהיה אז שום חטא שלא יצטרכו להתענות כלל אלא אדרבא יתענגו בתענוגים במשתה ושמחה. (באר לחי רואי שם)

איתא בת"ז הק' שפורים כיום הכיפורים, אשר מרמז גם לזה, שכמו יוה"כ התענית והתשובה ביום זה, לא אם רוצה אותם האדם לעשותם עושה רק בין אם רוצה בין לא, מקיימם מפני גזרת הקב"ה כן גם שמחת פורים לא רק אם האדם מעצמו בשמחה או עכ"פ במצב שיכול לשמח א"ע צריך הוא לשמח, רק גם אם הוא בשפלות ובשבירת הלב, המוח וכל רוחו נרמס חוק היא שצריך עכ"פ איזה ניצוץ של שמחה להכניס אל לבו, וכן גם ממעלה למטה כמו שיוה"כ עצומו של יום מכפר, ואפילו אם לא השלים כל תשובתו אומר רבי שמכפר לו, כן גם בפורים אף שלא היה האיש

תשובה בהם מ"מ בפורים נותנים לו,
היינו בבחינת מתנה ומהני תשובה. (הנ"ל)

כל הפושט יד נותנים לו, י"ל כי אפילו
על העבירות שבכל השנה אין מועיל

תפילה

אויבי ה' שמהרה יכרתו מן העולם וקוי ה'
יעלו אבר כנשרים וקרן לעמו ירים. (ייטב
פנים ל"ד)

הימים האלו בזמן הזה לכל
חפציהם של ישראל, שהקב"ה מאיר לנו
מאותו האור שהיה אז בימי הפורים וכל
אשר יבקשו ישראל מהשי"ת תתקבל
תפלתם אכ"ר. (דברי יחזקאל 42)

היום בפורים נפשע ג' ענינים, ענין
אחד הוא ובבואה לפני המלך וידוע אשר
המלך סתם שנוצר במגלת אסתר הוא
מלך מלכי המלכים ית"ש, וזהו שעתה
בפורים כל אחד ואחד מישראל מה
שהוא מתפלל ומבקש אפילו ביחידות,
תפלתו ובקשתו באה לפני המלך מלכו
של עולם ונתמלא מבוקשו, ועוד נשפע
היום, אשר אמר עם הספר, אמירה מורה
על בחינת מחשבה כידוע וספר מורה על
בחינת דיבור ספירות דברים, שהיום
נשפע שנוכל לקשר המחשבה עם
הדיבור בעת תורה ותפילה, ועוד נשפעים
היום, אשר ישוב מחשבתו הרעה שאף
מי שנתפס ח"ו במחשבת פיגול יתעורר
היום בתשובה וישוב מחשבתו וגו'. (פלא
יועץ בד"ה בעה"ת, דף קי"ח ע"א)

פורים זמן רצון לכל, שעת רעוא
דרעוא, כל אחד יכול לפעול אצל השי"ת

לכן נקראו ישראל רעים שמחמת
גודל החביבות עשאן לישראל רעים
שיהיה כח בדבורם ובתפלתם כמוהו
ית"ש, והנה ידוע שדוד המלך ע"ה ע"י
שירות ותשבחות פעל שהאל ית' נמשך
באלו השירים שאמר כגון ורחמיו על כל
מעשיו עשה בשירות ודבורו פעולה
שהאל ית' נמשך במדת הרחמניו
וכשאמר המשורר טוב לכל פעל שהאל
יתב' נמשך במדת הטוב שצדיק עושה
בדבורו רושם. (קדושת לוי קדושה שלישית)

והימים האלה נזכרים ונעשים כי
ימים האלה יש להם סגולה תיכף
שמזכירים דבר טוב על ישראל תיכף
נעשה כך וזה נזכרים ונעשים. (תורת חיים
מ"ג)

כי נפול תפול לפניו עודם מדברים
עמו יש לפרש ע"ד דכתיב והי' טרם
יקראו ואני אענה עוד הם מדברים, ר"ל
שמדברים בתפילה ומבקשים עוד כענין
זה ואני אשמע כי מה שהיה ישועה באיזה
זמן הוא שיהיה גם לעתיד בהצטרך לזה
כך פירשו המפורשים, וז"ש כי נפול (עתה)
תפול לעתיד ועז"א עודם מדברים עמו
שגם היום הזה מדברים בתפלה
ומבקשים עוד"ם ר"ל שמבקשים כמו
שהיה עם המן כן יהי' עוד גם היום עם כל

יד נותנין לו, ועוד כל השותה בפורים כאלו התענה משבת לשבת והשותה בפורים סגולה להמתקת הדינים ונקרעים כל המסכים המבדילים. (שפתי חכמים)

אמרו ז"ל הדר קבלוה בימי אחשורוש ברצון והנה הקב"ה משלם מדה כנגד מדה לזאת ימי הפורים המה ימי רצון שהקב"ה משלם רצון לכל אחד מישראל למלאות משאלותיו כי גם המה קבלו עול תורה ברצון, וזהו והשתי' כדת אין אונס היינו השתי' רומז על ימי הפורים כי שתי' מרובה מאכילה וקבלו דת של תורה באין אונס רק ברצון לזאת כי כך יסד המלך היינו כיון שכן הוא שקבלו ברצון גזר מלכו של עולם על כל רב ביתו לעשות כרצון איש ואיש להשלים רצון כל אחד מישראל לטובה. (אמרי נועם פורים)

כימים אשר נחו בהם היהודים מאוביהם וכו' לעשות אותם ימי משתה ושמחה קיימו וקבלו עליהם וכו' להיות עושים וכו' את שני הימים האלה ככתבם וכזמנם בכל שנה ושנה, הנה כאשר רמזנו אשר מרדכ"י ואסת"ר עולה אור"ך ימי"ם עוש"ר וכבו"ד וכמו בשעת מ"ת בכוחנו להמשיך שפע על כל השנה כי אם אין קמח אין תורה, והכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם, היינו שנוכל לבקש בשעת מ"ת גם על הפרנסה שמרומז בתיבת לכם וכמו כן בפורים דהדר קיבלוהו עלייהו בימי אחשורוש ברצון את דברי האגרת הזאת שרומז על התורה ע"כ נרמז בתיבת לעשו"ת שעולה ב"פ שלח"ן עם ל' שרומז למלכות שנקנה בל'

שימלא משאלות לבו לטובה, וההלכה מפורשת בשולחן ערוך אין מודקדקים במעות פורים כי מי שפושט יד ליטול נותנים לו. (חידושי הרי"ם)

איתא (ירושלמי מגילה פ"א ה"ד) אין מודקדקין במצות פורים אלא כל מי שפושט יד ליטול נותנין לו, והקב"ה מקיים מצות זקנים ונותן צדקה לכל דורשי ישועתו בכל ענינים. (פרי צדיק דף צ"ד ע"ד)

יוכלו לפעול פיקוד עקרים ועקרות בפורים. (רסיסי לילה, אות נ"ג דף ע' ע"ב)

והימים האלה נזכרים ונעשים שבימים האלו אנו נזכרים לפניו יתברך לטוב ונעשים כל משאלותינו. (תורת אמת זכור ע"ג ע"ד)

בפורים נמצא סגולת ישועה בזרע של קיימא, כי תיבת פורים יורה על פריה ורביה, ובגמרא מצינו על פורים בלשון פוריא, שבוודאי מורה על זה, וזהו וימי הפורים האלה וגו' וזכרם לא יסוף מזרע"ם. (תורת אמת דף צ"ג ע"א)

מקובל מפי גדולי צדיקים ומתלמידי הבעש"ט דסגולה בפורים להשכים בבוקר ולהרבות בתפלה ובבקשה לפני השי"ת על כל דבר הן על בני חיי ומזוני, והן על שאר דברים ועל כל קרוביו וכל ישראל וכעין יום כיפורים שהוא יום תפלה, כך פורים הוא יום עת רצון מאוד, וכן העולמות המה בשמחה וברצון, ועל זה איתא אין מודקדקין בדבר ובמעות פורים עיי"ש, אלא וכל הפושט

למלך מה"מ הקב"ה דרך אמירה וציווי כענין הצדיקים גוזרים על הקב"ה והוא עושאן לתלות את המן ולמחות את שמו מתוך לבו של עצמו עכ"פ אך האמירה צריכה להיות לא מהשפה ולחוץ אלא בכל אות נפשו, ובאותו חשק ורצון נמרץ שהיה אז להמן לתלות את מרדכי, ואז בוודאי אמירתו תעשה פירות, וזהו שאמרו חסידי קדמאי שבפורים יכול כל איש להושע ולתברך. (שם משמואל קצ"ו)

כן י"ל נמי להיפך שחלק הטוב שבהמן נתגלגל ובאו לזה העולם, והם הם שלמדו תורה בבני ברק ואולי טיבותא אתעביד בהו שלא נצטרכו לכ"כ גלגולים אלא בני בנים ממש היינו שני גלגולים גלגול אחד להעביר הזוהמא וגלגול שני לבוא בקהל ה' וזכו ללמוד תורה בבני ברק, ונראה שזכה לזה משום דבמדרש איתא שבשעה שהעביר את מרדכי רכוב על סוס המלך ברחוב העיר אותו רשע מה היה אומר ואני אמרתי בשלוי בל אמוט לעולם ה' ברצונך העמדת להררי עוז הסתרת פניך הייתי נבהל, הנה בא והודה שהכל מהשי"ת ובוזה נתעוררו בו חלקי הטוב שהיו טמונים בקרבו, ונתפרד מעצמותיו הרע ומאחר שלא נשאר כ"כ דבוקים בו ע"כ היה די להם גלגול אחד להעביר הזוהמא וברוך ה' היודע, ומזה לימוד נורא לכל אדם אף כשהוא במצב רע נורא מאוד ר"ל אל יקטן מעינו שום הגה ודיבור ואפי' במחשבה טובה אף שאין בכוחו להשאר על דרך טוב מ"מ עוד היום ויהי לו לתועלת עצומה מאד שאין הפה יכול לדבר והלב לחשוב עד כמה מגיעים הדברים. (שם משמואל ר"י)

מעלות, היינו שע"י שקבלו התורה ברצון זוכין לב' שלחנות תורה וגדולה במקום אחד וזאת זכו ע"י שקיימו וקבלו שקיימו עתה מה שקבלו כבר בחג עצרת ואז זכו לב' שלחנות כאשר כתבנו אשר ג' ימי הגבל"ה עם ח"ג השבועות עולה אור"ך ימי"ם עוש"ר וכבו"ד כמו כן עתה ע"י מרדכי"י ואסת"ר ולא זה בלבד על יום זה כי על כל משך ימי השנה מומשיכין ע"י ימי פורים פרנסה ושפע תורה וגדולה במקו"א וזה להיות עושים את ימי הימים האלה בכל שנה ושנה שייזכו בזכות זה לתורה וגדולה במקום אחד כמו בחג השבועות. (עטרת ישועה קי"ד)

בפורים יש כח להמשיך בנים כי יש לנו ב' מצות מצות מגלה ומצות צדקה וכן מגל"ה עם צדק"ה עולה זר"ע וז"ש ודובר שלווים לכל זרעו היינו להמשיך זרע של קיימא. (עטרת ישועה קט"ז)

ובבוקר "אמור" למלך ויתלו את מרדכי עליו, ויש לדקדק שלא כתיב תבקש או תשאל מהמלך אלא "אמור" למלך דהוא לשון ציווי, וכן לקמן והמן בא אל בית המלך החיצונה "לאמור" למלך לתלות את מרדכי על העץ אשר הכין לו, ומשמע שהמן היה אז במעלה גבוהה על המלך, וכמו שאמרו ז"ל שעשה לו בימה למעלה מבימתו, וכמו שאמרו ז"ל ויזעק זעקה גדולה ומרה, מה אמר גבה המן מאחשורוש, ומכאן כל איש משכיל ישים אל לבו היות בית המן ניתן לאסתר ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם, ובכל פורים מתעורר רשימו מזה, ואז בכח כל איש ישראל לאמור

שהיה כמה צדיקים קדושים ז"ל וכמו חו"ז הגה"ק מהרי"א מקאמארנא ז"ל בעל היכל הברכה כמסופר וידוע שישבו בפורים גם אחרי עבודתם בהתפלה והמגילה בהתבודדות ובבכיות עד זמן מנחה שאז התחילו לסעוד. (שער יששכר תקכ"ד)

קימו וקבלו היהודים עליהם ועל זרעם וכו' והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור משפחה ומשפחה מדינה ומדינה וגו' הנה המסורה היינו הכתיבה הוא קיימו קב"ל (לשון יחיד) רק הקרי הוא וקבל"ו, וצריך להבין מה למ"ד יש אם למסורות ומדוע נכתב זה בלשון יחיד וקב"ל, וי"ל עפי"מ שדרשו חז"ל (מגילה ז). קיימו למעלה מה שקבלו למטה, והנה אנו מבוטחים שימי הפורים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור בכל ענינים שצריכין ישועה הן בעיני משפחה או בשלום העיר או עיני כלל במדינה מסוגלים הימים האלו לישועה כמ"ש כבר, אולם כ"ז רק בעזרתו ית"ש שהוא הנותן כח לעשות חיל בכח הימים האלו על כל השנה ובכל ענין ובכל דור ודור וז"ש וקב"ל לשון יחי"ד (האחד יחיד ומיוחד ית"ש ע"ז) קבלו היהודים וגו' נזכרים ונעשים בכל דור ודור משפחה ומשפחה וגו' בכל הישועות בכ"ע מאתו ית"ש. (שער יששכר תקכ"ה)

כל הפושט יד נותנים לו, ענין פושט יד יש בב' אופנים מי ששומר את ידיו מעשות רע, שלא יהיו ידיו ידי עשו, הוא יכול להיות פושט יד לבקש מהקב"ה, ולו בוודאי נותנים משאלותיו, ויש עוד בחי' מי שפגם ר"ל בידיו ואין לו אפי' ידים לפשוט אותם ולבקש, והוא רק פושט יד, שפושט ומבקש שה' יתן לו ידים טהורות, אם ה' הפגם בידיו, שהי' קמצן מעשות צדקה וחסד, ומבקש מה' שיזכה לידים טובות עושות גמ"ח, זוכה ע"י פורים שנותנים לו, והנה כתוב אחד אומר ישוב מחשבתו הרעה אשר חשב על היהודים וכתוב אחד אומר על אשר שלח ידו ביהודים, יש מי שיצה"ר שלו מתגבר על עיני מחשבות והרהורים רעים, ויש שמתגבר לטמא את ידיו שיהיו ידי עשו, בפורים יש סיעתא דשמיא מיוחדת, כי הקב"ה מקיים משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים, שנותן מתנות לכל הפושט יד, שבעצמו אינו יכול להתגבר על היצר במחשבות ובמעשה. (בית אברהם)

בשם הרה"ק מברדיטשוב זי"ע, כי בנס פורים הראה הקב"ה שאפי' אחרי שהגז"ד נכתב ונחתם, מ"מ ע"י תפלות ותחנונים ותשובה יכולים ישראל לפתוח כל השערים, על ידי תפלותיהם הם יכולים לבקוע את כל השערים, ואפי' מחיצה של ברזל אינה מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים. (בית אברהם)

מגילה

מתגלה לחוץ מחמת שהוא נורא מאד כי אם פעם א' בשנה, ומתחיל להתגלות

צריך אתה לדעת כי עולם חדש למעלה עולם קדוש ונורא מאוד ואינו

בר ישראל באם אפשר שיטבול קודם ביאתו לביה"כ בערב לקריאת מגילה מה טוב ומה נעים, ובאם לאו מחמת קור וצינה או שהוא זקן ותש כח עכ"פ ילך במסתרים וירא וינקה היטיב גופו מחגורו ולמטה היטב היטב שהוא ג"כ טהרה נכונה ע"פ מאמר פה קדשו מהור"ר חיים ויט"ל ז"ל, וכוונתו תהיה שיהיה נקי וטהור לקבל ניצוץ קדוש מהאור הגדול שמתגלה לחוץ כנז' שהוא ממש דמיון קבלת נשמות יחידם להמתכוונים לעשות עצמן כלי מוכן לקבל קדושה גדולה כנז', ויזהרו להלביש כתונת לבן ונקי ומכנסיים קודם קריאת המגילה ולא כהמלבישים בגדי שבת וכתונת לבן ונקי למחרת, אלא הכל ילבש בגדי שבת וכתונת ומכנסיים הכל לעת ערב קודם קריאת המגילה כדי לקבל ניצוצים הקדושים בבגדים נקיים ומכובדים כי גם בגדים שאינם נקיין מעכבין מלקבל ניצוצות קדושים, ובין מגילה למגילה ואחר המגילה רווח והצלה ליהודים לשמוח וליתן שבח והודיה להש"י ב"ה ולחלק מנות ומתנות לעניים ואביונים.

(יסוד יוסף פ"ד)

וקודם שיתחיל לברך ברכת המגילה יאמר לשם יחוד וכו' הריני מוכן לקיים מצות עשה ול"ת יהי רצון מלפניך רבון כל העולמים שיהא חשוב לפניך קריאת מגילה שאקרא או שאשמע כאלו כוונתי בכל צירופי שמות הקדושים היוצאים מר"ת ומס"ת וכאלו כוונתי בכל הכוונות שכוונו בה אנשי כנסת הגדולה ויהי נועם וכו' והמעייין בכתבי האריז"ל

בשעת קריאת מגילה, ומזה העולם היה שורש נשמתו של מרדכי הצדיק, וצריכים אנו תחלה לעורר רחמים שיתגלה האור הגדול הקדוש הזה שישפיע ויאיר על רישיהו דעמא קדישא ישראל המתאספים בב"ה בלב טהור בלב של כוונה, וזהו כוונת הברכה שמברכים בא"י אמ"ה אקב"ו על מקרא מגילה, פי' שציוונו הש"י ב"ה לעורר כוונה להוציא אותה הארה הגדולה לחוץ, וזה על מקרא מגילה פי' לקרותו ולהוציאו לחוץ שיתגלה וע"כ יענה הקהל אמן בכוונה גדולה ומאוד מאד צריכין לעורר הקורא את המגילה בשעה שמברך בציבור על מקרא מגילה כשאומר על מקרא מגילה שילבוש חרדה ואימה והכנעה מורא כי איום ונורא הוא מאוד, וכל א' יכוון שעכשיו מתגלה זה העולם הנורא לחוץ כדי להאיר על ישראל ויכוון כל א' לעשות עצמו כלי מוכן לקבל מהאור הגדול הזה ניצוץ קדוש של טהרה וקדושה וענוה ויראה וחכמה ובינה ודעת, ולב כל הקהל יהי לב טהור לבקש בהגיון לבם שיאיר העולם הנורא הזה על ישראל באור של רחמים וחיים וחסד ושלא יבוא שום בר ישראל לשום מכשול בעולם ושימהר הש"י ב"ה רחמיו עלינו להוציאנו מאפילה לאור וע"כ מרבים בנרות שתהי' אור בביהכ"נ מרבה על כל גדותיו, והכל לרמוז על אור הגדול הזה, ועליו נאמר ליהודים היתה אורה ובודאי כל הירא וחרד לדבר ה' ירא ויחרד מאוד בשמעו תיבות על מקרא מגילה כשיוצאים מפי הש"ץ וארכבותיו דא לדא נקשן מרוב פחד ה' ומהדר גאונו ע"כ חיוב גדול לכל

להשמיע לאזניו (וחרש שאינו שומע אינו מוציא
אחרים ידי חובתו) כדי לתקן בחינת שמיעה.
(ייטב פנים שקלים אות ו', דף י"ד ע"ב)

הנה כל הצרות שסובלים בעולם
הכל כדאי הוא בשביל פורים אחד
ולקרות את המגילה פעם אחת ולעבור
פעם אחת את הבחינה של פורים בשביל
זה לבד כדאי הוא כל העולם כולו, ואילו
לא באנו לעולם רק בשביל זה ג"כ כדאי.
(רביה"ק זי"ע תשי"ז)

היום קרינו את המגילה, וזה פחד
נורא שכל תיבה מהמגילה בוקע רקיעים,
ואנו זכיננו שאנו יכולנו לקרות את המגילה
בציבור ולעשות נחת רוח לקל חי ואם
זוכים פעם אחת בחיים לקיים רצונו
ית"ש הכל כדאי וכו', וב"ה שאנחנו זכיננו
לקיים מצות התורה וקראנו את המגילה,
והוסיף לומר כי ידוע טענת המלאכים
לפני קבלת התורה תנה הודך על השמים
שפ"א יזכו לקיים מצות התורה זהו
חשיבות גדולה אצלם, וסיים על זה רבינו
"געלויבט השי"ת מיר זענען דאך מקיים
מצות התורה מיליינט די מגילה, אלעס
איז כדאי איין רגע צו טעון דעם רצון
הבורא ב"ה וב"ש אוי וויי געוואלד.
(רביה"ק זי"ע פורים תשי"ט)

הנה המפרשים תמהו למה לא נזכר
שמו של הקב"ה במגילת אסתר אבל
כשהתבוננתי ביום בעת קריאת המגילה
ראיתי שהמגילה מלאה צירופי שמות
הקדושים בכל מקום שפונים ולא ידעתי
מה זו תמיהה. (רביה"ק זי"ע פורים תשי"ד)

יראה נפלאות משמות הקדושים
הנרמזים במגילה בר"ת ובס"ת שיכוין
בהם בשעת קריאתה וכו', ובודאי מי
שיעיין בכתבי האריז"ל סוד קריאת
המגילה ושרשה יאחז אותו יראה ופחד
גדול לקרותה בכוונה עצומה ודי בהערה
זו. (יסוד ושורש העבודה)

עוד נראה לפרש על כן על כל ר"ל
על כל הענינים נסתרים שהיה אז הוא
דברי האגרת הזאת כן יש בו כל החיות
אשר נתעורר אז והיינו ומה ראו מרדכי
ואסתר ויחיד סגולה על ככה על אותו
הענין ומה הגיע אליהם כי גם הם ודאי
נודככו מאוד ונתעלו יותר ויותר בתיקון
עולם הטבע והכל יש בדברי האגרת
הזאת הן הבינה למשכילים והן הזדככות
להקורא כראוי. (ישמח משה רמני צ"ב)

אסתר ברוח הקודש נאמרה
כדאיתא התם (מגילה דף ז) וכללא הוא
דדבר האמור ברוח הקודש סובל כל
הנאמר בו ולכולן נתכוונה במאמרה,
ומעתה אני אומר כמו כן כל מה שתלמיד
ותיק מחדש גם היום מלבו במגילה
ואומרה או כותבה על ספרו הכל אמת
ובכלל מאמרה, וז"ש ומאמר אסתר
שנאמרה ברוח הקודש קיים דברי
הפורים האלה, ר"ל כל דברי התורה
שמדבר כל אחד ואחד במגילה והנכתב
בספר של כל אחד ואחד הכל קיימה
אסתר והתכוונה לו. (ייטב פנים בד"ה עוד, דף
ל"ו ע"ב)

לענין פורים עיקר מצותה בחינת
שמיעה של מקרא מגילה שצריך

העולמות ואפילו העוה"ז הוא עולם הטבע יזכרו ע"י קריאת המגילה וישמח מאוד שיזדככו כל העולמות ויקיים מקרא שכתוב ישמח ה' במעשיו ויכוין שבכל דיבור שיוצא מקריאת מגילה נברא הארה וכל דיבור שיוצא נברא מלאך אחד מה מאד יתלהב האדם כשיעלה במחשבתו שמכל דיבר ודבור שמח הבורא בו ונברא מלאך מה מאוד יתלהב האדם כי כן הוא בדברי קדושה והש"י שמח בקריאת המגילה של בני ישראל. (קדושת לוי קדושה ראשונה)

ולכן בעת שישראל קורין המגילה אזי מזדככין הגשמיים של הקורא והצורפי השמות שבה מאירין בהקורא את המגילה ומזדככין את הגשמיים ומאירין שכל הגשמיים החיות שבה הוא קיום התורה והמצוות ומי שקראה בכוונה אחר קריאתה נתמלא הנפש שמחה ורצונה לקיים מצוות התורה שלא לעבור על שם"ה ל"ת וגם כל הטבעים של עולם נתקנו ומלבד שנתקן הגשמיים של הקורא המגילה נתקן עוד הטבעים של כל העולם כולו. (קדושת לוי קדושה ראשונה)

סגולות צורפי המגילה שמזדכך עולם הטבע וסגולתה להקורא שיקבל עול תורה אפי' כשאדם הוא בגשמיים. (קדושת לוי קדושה ראשונה)

בקריאת המגילה יש תיקון לכל הגילויים גילוי עריות ח"ו. (שארית ישראל שער הזמנים ט' ע"ג)

ועל כן לא נזכר כלל בכל מגילת

די קדושה פון די מגילה איז אזוי הייליג אז מען קען פארברענט ווערן פון די גרויסע קדושה. (רביה"ק זי"ע בעיר סאטמאר)

שמעו נא נבוני עם וחכמים אשר בחר ה' בנו מכל עם, אל נא תהיה קריאת המגילה בעיניכם כדורש ספר זכרונות וספר קורת אבותינו בכל התלאות אשר מצאם אשר אין בו אלא הגדת המעשה וסיפור הדברים וכי בשביל זה היה אזהרה לקרותה פעמיים וכו', אמנם רב מהתועלת אשר נמשך ממנו מלבד סודות רבות שיש בו והפליגו בעלי חן וסוד לדבר בזה המגילה, ולהכי נקראת מגילת אסתר שיש בו סתרים וסתרי מעשה בראשית למאוד וגם יש בו לבוש למוסר וכו'. (יערות דבש)

ומעתה יתלהב לב האדם בקראו המגילה ויכוין בקראו ובשמעו המגילה שמעתה מקבל עול תורתו ומצותיו כמאמר חז"ל קיימו מה שקבלו כבר וכפי אשר ביארנו לכן יכין א"ע מה החלף ועבר אין, ומעתה הוא מקבל עליו עול תורתו ומצותיו ית"ש לכן אמר בזה"ק יום כפורים שהוא כמו פורים כלומר שהארת יו"כ הוא כפורים עבור שביו"כ מה שחלף ועבר אין מעתה הוא מטהר וחשבנא מכאן ולהלאה. (קדושת לוי קדושה ראשונה)

לכן מתלהב האדם בקריאת המגילה ובשמעו יכין א"ע לקבל עליו מאותו יום עול תורה ומצוות ויתחדש כנשר נעוריו וישמח בעול קבלת תורה ויכוין בקריאת המגילה שיזדככו כל

בקרבתם לעבודת בוראם, ומביא ראייה שנאמר ותהי אסתר נושאת חן בעיני כל רואיה, כלומר זה לך האות שנאמרה ברוח הקודש כיון שענינו הרואות שמגילת אסתר נושאת חן בעיני כל רואיה מדור לדור שחלפו עברו, וגם עתה עד לעתיד כל אחד ואחד מישראל ממציא לעצמו לערך בחינתו לעבודת הבורא ואנו רואין כמה ספיר וסודות ורמזים נפלאים שנתחברו בספור מגילת אסתר, מכאן ראייה מסתמא כתובה וקבעה בין הכתובים והיא צריכה לדורות, וזהו ומאמר אסתר קיים דברי הפורים האלה ונכתב בספר וודאי כנאמר ודוק כי עמוק. (אור המאיר מגילת אסתר ד"ק ומאמר דף צ"ג ע"ב)

מגלה זאת שנכתב ברוח הקודש, ויש בה רזי דרזין ושמות מופלאים למחות שם עמלק מלב ישראל שיהי להם לב אחד לאביהם שבשמים. (היכל הברכה בהקמה לפי כתם אופיר על מגלת אסתר)

הקב"ה עושה נפלאות לבדו בנסתר, אך על ידי עשיית המצות ומעשים טובים שאנו עושים מומשיכים אותם להתגלות ובאמת המגילה עצמה היא נסתרי נסתרות כל בני אדם צדיקים אומרים שהם מסתכלים בהמגילה כל מה שיהיה בכל השנה והנה הצדיקים גמורים יכולים להמשיך נסים גדולים ונפלאות להגלות אבל אנשים כערכנו צריכים אנו להמשיך הגם מעט קדושה מקדושתו להתגלות. (בית אהרן פר' זכור ד"ה וזה, דף ס"ו ע"ד)

במגילת אסתר שקורין בפורים

אסתר שום שמות משמות דהוי' ואלקים ואדני, מפני שאז היה ההתלבשות בתכלית ההסתר, בלבוש שק היותר גם מכל הלבושים וכו', ולכן נקרא אסתר אסתיר פני וכו' כידוע, משא"כ בנביאות הנביאים אחרונים, ואמנם בזאת מעלת מגילת אסתר גדולה מהם, עד שהיא במדרגה אחת עם התורה שבכתב עד שלא תתבטל לעולם, וכמ"ש ימי הפורים האלה לא יעברו וכו' והוא מטעם הנ"ל מפני שעוצם תגבורת רשפי האהבה בתנוגים, יותר הוא בהיות היחוד בהתלבשות לבושים זרים כל כך, שהרי מזה ניכר ונראה שיש ביחוד זה אור אהבה נפלאה שאין כמוה בכל בחינת העליות שבעולם וכו'. (אור תורה מגלת אסתר)

פירוש אף עתה בכל עת אותו הזמן הוא נזכר ונעשה ברוחניות וגשמיות מגילת אסתר הוא בחי' משיח והכנה לו כי אנו ב"י בוודאי צריכים להאמין שבוודאי יבוא ב"ב, ובאיך אנפין נחזי פניו הזך והזהיר, לכך נתן לנו השי"ת הכנה כדי שנוכל לסבול אורו הזך בקריאת מגילה ומצותה כי מג"א הוא התגלות אור הגדול, ולכן צריך האדם לזכך ולטהר עצמו בכל זמן ובפרט בזמן הכנה למשיח זמן הפורים. (ליקוטי תורה טשערנאביל)

ולזה אמר ר' עקיבא מגילת אסתר ברוח הקודש נאמרה היינו שחכמי הדור כתבוה וקבעוה ברוח הקודש בכדי שיגיע תועלת לדור דורות כאשר בקשה זאת מחכמים להמצא להם כל הבאים אחריה רמזים וסודות נפלאים לעורר לבם

קורין את המגילה, אך נקראת הוא מלשון אסיפה (כלשון הכתוב בפי' בהעלותך והיה לך למקרא העדה) שאז הוא זמן אסיפת כל האורות, וזה שאמרו שצריך לכון בברכת על מקרא מגילה לאסיפת האורות. (ישמח ישראל ד"ה וזה דף מ"ד ע"ב)

כי המגלה הנרמז באנכי הסתיר כאמרם ז"ל רפואה ליסורים. (עטרת ישועה)

ע"כ יאמר בספר מלחמות ד' ואת והב בסופה פי' כי ע"י המגילה יכולין להמשיך שיהי' שלום בעולם ולהשבית מלחמות מן העולם כמו שכתב אל קכ"ז מדינות דברי שלום ואמת. (עטרת ישועה קי"ז)

תקנו בנוסח הברכה, על מקרא מגילה, שעל ידי קריאת המגילה מתקנים פגם בחינה זו, טומאת קרי בחינת יסוד צדיק. (עטרת ישועה ד"ה פסוק קי"ב:):

בשם גדולי הצדיקים זי"ע שע"י קריאת המגילה יוכלו להמשיך כל הישועות הנצרכות (והענין שמעתי באורך) ונ"ל כי מגל"ה גי' מזל"א שיוכלו להמשיך על ידה בני חיי וזוני כשארז"ל במ"ק בני חיי ומזוני במזלא תליא מילתא. (שער יששכר מאמר ימי ששון)

נכללו כל התורה שבכתב ושבעל פה וכל השמות וכל הצירופים. (תורת אבות בשם הר"מ מקוברין)

וז"ש ותכתב אסתר המלכה ומרדכי היהודי את כל תוקף וכו' לקיים ימי הפורים עליהם ועל כל זרעם לרמוז בזה כי נתנו כח ותוקף במגילה זאת להיות כן בכל שנה בכיום הזה להוציא ני"ק נפזרים. (תפארת שלמה צ"ו)

וז"פ הגמרא מפני שעניניהן של עניים נשואות למקרא מגלה, פי' ע"י קריאת המגלה יורד ההשפעות בבני חיי ומזוני לבנ"י ומפני כן המצוה לפשוט את המגלה כאגרת כדי שיתפשט השפעות טובות לכל העולם אמר. (תפארת שלמה ק"ח)

וכן פושטה כאגרת בהתגלות לכל, כי הוא מביא התגלות האור דתורה שבמוח מהכח וההעלם לעל ולגילוי. (מחשבות חרוץ בד"ה ואלו. דף נ"ג ע"ב)

בחמישה עשר בו קורין את המגילה ומתקנין את הדרכים רמז שהכח באדם מחמת קריאת המגילה לתקן את הדרכים המקולקלים. (חסד לאברהם שקלים ד"ה אחד, דף ס"ד ע"ג)

במגילה נקראת (מגילה ב.) ולא קאמר

מתנות לאביונים ומשלוח מנות

למעלה אז יתלהב לעבודתו ולעשות הכל נחת רוח ליוצרו ולא לשם פנייה אחרת והאל יעשה עמנו נסים ונפלאות לטובה אותו ויקוים בנו ויהפוך ה' אלהיך לך את

ומעתה יתלהב אדם במצות משלוח מנות בראותו שאיש הישראלי יש לו כח לבטל גזירות הבורא ית' ואם יחשוב האדם שמעשה ידיו עישין כל כך פעולה

הקללה לברכה והפכתי אבלם לישון
ונחמתים ושמחתים מייגונם א"ס. (קדושת
לוי קדושה שלישית)

לכן יש להרבות בזה היום במתנות
לאביונים ומה שב' מתנות לב' אביונים
ומשלוח מנות איש לרעהו שני מנות
לאיש אחד נבאר לקמן אי"ה בעזהש"י,
לכן יש להרבות בזה היום במתנות
לאביונים בחדוה ובשמחה רבה הגם
שבכל זמן ובכל עת ובכל יום יש להרבות
בנתינת צדקה בשמחה, רב היום ביום
פורים יש לשמוח עד מאד כשמקיימין
מתנות לאביונים כי כמו שנותן האיש
הישראל צדקה לעני ומתלבש א"ע במדת
החסד ומתחסד עם העני כן גורם שהש"י
מתלבש א"ע במדת החסד ומשפיע
בחסדו לכל העולמות לכל השרפים
ולאופני הקודש לכל העולמות ולכל
הנשמות ולכל ההיכלות שפע רב וישון
ושמחה לכל העולמות ולעולם התחתון
כמו שאמרו חז"ל כל המרחם על הבריות
מרחמין עליו מן השמים וכמו שישראל
מנהיגין א"ע בעוה"ז כן מעוררין המדות
למעלה אם עושין חסד עם חבריהם
ורחמנות עם חברים ככה מעוררים
חסדים ורחמים למעלה מעלה על כל
העולמות. (קדושת לוי קדושה שני')

ואשר העובד את הבורא ב"ה וגורם
בצדקה שנותן ובחסד שמתחסד עם העני
ובשמחה שמשמח את העני ואשתו ובניו
כן הוא גורם שישון ושמחה חסד ורחמים
לכל העולמות רבוא רבבות עולמות עד
אין קץ ולכל שרפי הקודש ולכל חיות
ואופני הקודש ומלאכי הקודש וההיכל
הנשמות והעולם התחתון ומלאים כל

העולמות ומלאכים והנשמות וההיכלות
ועוה"ז בישון ושמחה וצהלה וחסדים
ורחמים ואשרי לו לנשמתו ולא די
כשנשמתו עולה למעלה כל המלאכים
וכל העולמות וכל הנשמות מחבקין
ומנשקין אותו עבור שנשמתו גרם
השמחה והישון וצהלה לכל העולמות
ולכל המלאכים שנשמתו גורם הישון
השמחה וצהלה והשפע לרבוא רבבות
אלפים עולמות מלאכים שרפים וחיות
הקודש וכל העולמות וכל המלאכים
מכריזין לפניו הבו יקר לדיוקנא לפלניא
דעביד רעותא דמארי' בנתינת מתנות
לאביונים נוסף לזה וחבה יתירה הוא
לנשמו' עם בני' המקיימים מתנות
לאביונים וכל המצות לא די שגורם שפע
בכל העולמות אלא שמשמח את הבב"ה
עלת כל העלות ועושה נחת לבורא ויוצר
ועושה הכל. (קדושת לוי קדושה שני')

ע"י מתנות לאביונים הבורא הכל
משפיע ישון ושמחה ושפע בכל
העולמות והש"י שמח כשמשפיע שפע
רב בכל העולמות ובכל הנשמות כי תמיד
המשפיע יש לו יותר תענוג כשמשפיע
מהמקבל כמו שאמרו חז"ל יותר ממה
שהעגל רוצה לינק פרה רוצה להניק.
(קדושת לוי קדושה שני')

ואל ישים אל לבו ח"ו איזה צער או
איזה צרת עין כי יחסר לו מעותיו בעת
שנותן לעניים כי כיון שגורם חסד בכל
העולמות אזי מחסדי הבורא ב"ה יוסיף
לו האל ככה אלף פעמים ויברך אותנו
כאשר דבר לנו כיון שגורמים חסד
במצוה הזאת ובפרט אשר ביארנו
שגורמין ע"י מתנות לאביונים שפע רב

איש לרעהו דייקא מיד ליד ולא ע"י שליח, שיתעורר דוגמא דלעילא ג"כ. (מאיר עיני חכמים רנ"ג)

נכון מאוד שכל אחד יבקש מאת השי"ת ב"ה בעת עשיית המצות הללו משלוח מנות ומתנות לאביונים וקריאת המגילה וסעודת פורים, שיעורר השי"ת ב"ה עלינו דגמתם למעלה בדביקות השי"ת ב"ה דביקות הרוחניות, והיה נועם ה' אלהינו עלינו ונכון מאד להרהר בתשובה בלב נשבר ובשמחת לבב כדי שנוכח להמשיך עלינו אורות הרוחניים הנרמזים במצות אלו. (מאיר עיני חכמים רנ"ג)

סיפר (הרה"ק מוה"ק יהודה זצ"ל בעהמ"ח ס' שו"ת קול אריה בכל פעם בפורים) שהרבי ר' הירש כהן מרימאנאב זי"ע נשק המשלוח מנות. (תולדות קול אריה מנהגין אות ק"ז דף ע')

ומתנות לאביונים במספר שער"י בינ"ה שעולין בזכות הרבות בצדקה לשער החמישים חירות כולל כל החמשים בעצמו. (כתם אופיר קאמארנא על מג"א פסוק כ"ב)

וזה שמסיים הכ' וקצותה את כפה ופרש"י ממון לרמז על מעלת נתינת הצדקה שהוא התיקון לחטא הנ"ל כמ"ש פזר נתן לאביונים כמב' בספרים וזה שתיקן מרדכי בדור ההוא לתת מתנות לאביונים בימי הפורים כפי מה שבארנו במ"א כי עצם היום הזה הוא מסוגל להוציא הנ"ק המפוזרים כי ביום הזה מתעורר עולם החכמה בחי' אב"א ועת לתקן ע"י נתינת הצדקה במתנות לאביונים. (תפארת שלמה פ"ו)

בעולם הטבע בעולם הזה אשר המה נקראים אביונים כמ"ש לכן כיון שיתוסף שפע רב בעוה"ז בוודאי יתורף להנותן עשירות וכבוד לעבודתו ליראתו ותורתו ויהיה שמח מאוד במצוה הזאת צוה לבני ביתו שיתנם לעני רק הוא ימסור בעין יפה ובטוב לבב להשליח אשר הוא משלח מתנות לאביונים ומה טוב שישלח מתנות לאביונים ע"י בניו ובנותיו הקטנים כדי לחנכן במצוות וזכור אני כשהייתי קטן היה אבי ע"ה משלח ע"י לאיזה עניין ולא שלח על ידי משרת כדי לחנך אותי במצוה. (קדושת לוי קדושה שני')

אשר בכל שנה ושנה בהגיע ימי הפורים נתגלה מחדש אותה ההארה שהיה בימי מרדכי ואסתר כנודע למשכילים ולכן מצוה עלינו להרבות בצדקה ביום הזה בכדי שנוכל לקיים אותה ההארה שנתגלה גם עתה באמצעות סיפור המגילה והארתה היום והכל תולה בנתינת הצדקה אשר מקום שורש' ביסוד עליון ובפרט ביום הזה רומז הצדקה ליסוד דאבא כן וכל הפושט יד נותנים לו ותעולתו גדו' במאד להציל א"ע משטן ופגעא רע וכאשר נודע שהצדקה תציל ממות. (אור המאיר)

עתה בפורים בעת רצון נתגלה אהבתו ויראתו ותפארתו ית' בעולמות שלמטה בלתי מסכים ולבושין, ולזה אנו עושין בדוגמא משלוח מנות איש לרעהו בכדי שיתעורר עלינו הדוגמא דלעילא, שיתגלה לנו אורות עליונים מאיש זה הקב"ה (סוטה מב:) לרעהו זה כנסת ישראל, הגשמי והרוחני בלתי שום מסך המבדיל, ולזה נכון שיתן משלוח מנות

נתייסד מצות משלוח מנות, לבקש מאת שוכן שחקים לחנינו מאוצר מתנת חנם. (עטרת ישועה דף קט"ז ע"א)

ומשל"ח מנו"ת אי"ש לרעה"ו מספר ונאמ"ן את"ה להחיו"ת מתי"ם רמז למה שמובא באמרי נועם לר"ח אדר אשר על ידי צדקה בפורים ממשיכין עת רצון כעין תחית המתים לעתיד לבוא. (עטרת ישועה אות ל"ח, דף קכ"ד ע"ב)

סעודה

כענין שנאמר באהבתו תשגה תמיד היינו תהיה שיכור בעסקך ובכל ענייך והבן כי נכון הוא בס"ד. (ישמח משה עסיס רמני פ"ה)

צריך לשוב בעת המשתה והשמחה והיינו לשוב אל לב אם כי עד הנה עזרנו ה' בימי מרדכי ואסתר ואויב נתן תחת נפשנו עכ"ז אכתי עבדי אחשורוש אמן ופורק אין מידם וקרן ישראל והתורה הולך ונתמעט בעוה"ר עד כי שחה לעפר נפשינו ובכ"ז עדיין לא נושענו חרבה את ירושלים על ראש שמחתי וכמו שפירשתי המסורה ג"כ לבכ"ם, ואקחה פת לחם וסעדו לבכ"ם, (ואז בעת הסעודה) שיתו לבכ"ם לחילה פסגו ארמונותי של ציון וירושלים ואם כה תעשו אז וראיתם ושש לבכ"ם בבנינה במהרה, וכאשר ישים הדברים האלה על לבו ישיב בתשובה לקבל הנדחה ולבנות החורבה להעמידה על תילה כי יבא שילה, וז"ש אסרי לגפן בעת משתה גפן עירה זו ירושלים, ולשרקה בני אתונו כתרנומו יבנה היכלו, כבס ביין לבושו פי' בעת משתה היין יכבד בגדיו הצואים שיהא נעשה מהם לבוש כענין שנא' הסירו הבגדים הצוא' וגו'. (ייטב פנים שקלים כ"א ע"ב)

שמעתי פי' על הקורא את המגילה למפרע לא יצא רק דההתחלה הוא למפרע והגמר הוא על של עתה והבן, והנה כבר כתבנו בדרושים דכל ענין כללי לאומה הנבחרת נחקק בהזמן, והנה אז הגיעו לאהבה נפלאה כמו שדרשו קיימו וקבלו דקיימו מה שקבלו כבר, דהיינו דאז קבלו עליהם התורה באהבה ורצון, דקבלה הראשונה היה רק ביראה ופחד כמו שנאמר מי יתן והיה לבבם זה ליראה אותי כל הימים, אבל אז בימי אחשורוש קבלו עליהם אחר שניצולו בבחינת אהבה והגיעו למדריגת אהבה גמורה שקודם הצלה עשו תשובה מיראה ואח"כ מאהבה גמורה וכמו שפירשתי בפסוק ליהודים היתה אורה וכו' וניקל אז לבא למדה זו, והנה בתחלת הסעודה והשתיה והשמחה היה על שלעבר אבל אח"כ יבא ע"י התעוררות תענוג מתענוג כנ"ל לאהבה ודביקה ותשוקה ותפילה בהתלהבות נפלאה עד שיבא להתפשטות הגשמיות וישכח בזה בעולם ובמה שיעשה בו וישמח רק בה' לבדו, והיינו חייב אדם לבסומי בפור' בבחינה עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי ישכח אם היה המן ומרדכי בעולם ולא מחמת שכרות רק מרוב אהבה נפלאה

שוב הוא בכלל אזהרה ואין כאן דבר ממוצע ובינונו, וזה שקבלנו ימי הפורים לעשות אותם ימי משתה ושמחה לתקן מה שנהגו דייקא להנאתם מסעודה של אותו רשע, וצדיקים בדבר שחוטאים בו מתרצים, לכן מתקני ומתרצים במשתה ושמחה בימי הפורים ולהורות ניתן לאדם לעשות דבר הרשות כאכילה ושתי ג"כ לשם מצוה לקיים ע"י רצון הבורא ב"ה ואם אינו כך כ"א לתאוותו הוא בכלל עבירה, והנה עת שעושה עבירה ע"ז כתיב ארור אשר לא קיים את דברי התורה, ויכונה ארור המן, והעושה מצוה יכונה ברוך מרדכי, וז"ש חייב אדם לבסומי בפוריא במאכל ובמשתה עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, ר"ל שלא ידע ממוצע המכונה בין ארור המן לברוך מרדכי, כ"א הכל הוא אחת משתי אלו או בכלל הארור המן או ברוך מרדכי. (ייטב פנים ל"ג)

והנה נתבאר בס' בני יששכר כי סגולת עבירה לשמה הוא להפיל שונאי ישראל כי בעת שישאל עושי מצות ומעש"ט והיה הטוב וההשפעה עכ"פ שגם אוה"ע יהנו מטוב השפעה הנשפע כמו שנאמר הללו כל גוים בזמן כי גבר עלינו חסדו, בעת שישאל עושי עבירות תבא הרעה עכ"פ, א"כ איפא האין יכולים להמשיך רק רע לשונאי ישראל זה היא רק ע"י עבירה לשמה שהכוונה היא טוב לישראל וע"י העבירה רעה תבא אליהם עכ"ד, ובזה יתבאר דעתה בפורים לא קבעו להודות ולהלל כמו בחנוכה, לפי שבחנוכה הנס הניצוח מהיונים שעמדו עלינו נגמר ונעשה הכל, אבל בפורים

לקיים את ימי הפורים האלה בזמניהם וגו', כי ידוע שכל שלימות המצוות היא טהרת הלב וזכות מחשבה, שיכוין במחשבתו לא למענו כ"א לעשיית נ"ר ליוצרו, והנה בעת צום ותפילה וזעקה אין בזה שום הנאה עצמו, וודאי הכוונה רצוי לשמים, אבל אחד מעבודות הקשות אשר גם בעת אכלו ושתי ויתן מעדנים לנפשו שיש בזה הנאת הגוף לא יתכוין להנאתו רק למלאות רצון בורא ב"ה, ומופת ע"ז אם בעת אכלו ושתי היה כוונתו לשמים אי לא הוא אם אין כוונתו לשמים ולשמחה מה זו עושה, אבל אם כוונתו לשמי הוא בכלל פקודי ה' המשמחים לב, ונאמר שש אנכי אל אמרתיך, וז"ש למעלה לעשות אותם ימי משתה ושמח"ה, וז"ש לקיים את ימי הפורים האלה בזמניהם כל' לעשותם ימי משתה ושמחה כאשר קיים עליהם מרדכי היהודי ואסתר המלכה, שבודאי היה כוונתם בזה בלתי לה' לבדו וכאשר קיימו על נפשם וגו', דברי הצומות וזעקתם שבהן הכוונה רצוי לשמים כ"כ גם במשתה ושמחה יהיה כוונתם לשמים והבן. (ייטב פנים)

ובזה יש לפרש מאמרם חייב אדם לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, כי מבואר בחוה"ל דלכאורה יש ג' מינים, מצוה ואזהרה ומותר, אבל המבין ומקשיב ע"ד אמת ימצא כי הכל נכלל בכלל מצוה ואזהרה, שאם עוסק במו"מ ואוכל ושותה ומשגל עפ"י התורה לצורך קיום המין ולעשות מצוה ומעש"ט אז הוא בכלל מצוה, ואם הוא יותר מכדי סיפקו כ"א למלא תאוותו

פורים הוא כמו סעודות אסתר שעשתה לאחשורוש ולהמן, שכיוונה להעלות הניצוצין קדישים שנבלעו בהמן, כמ"ש בעזהשי"ת בפירושי על המגילה יעו"ש, ובזה זכתה לנס הגדול הזה, כן החיוב חל עלינו לדמות בסעודת פורים לסעודת אסתר כל אחד ואחד לפי כוחו ובחינתו, שימצא בתוך תענוגים הגשמיים דוגמא דלעילא כפי אשר חננו ה', אחד המרבה ואחד הממעיט, ושיתבטלו מאתו תענוגיו הגשמיים בעוצם נפלאות הנס, וזה צחות לשונם רבה ור' זירא עבדו סעודת פורים בהדי הדדי, שבסעודת פורים צריך האדם להתחבר רבה שהם עולמות עליונים וגדולים וחשובים, ור' זירא שהם העולמות הגשמיים ששם הוא סוד הקטנות וזה זירא לשון קטנות לחבר הקטנים עם הגדולים. (מאיר עיני חכמים רנ"ב)

ולכך צריך אדם שיראה לשוב בפורים בתשובה שלימה ולקבל על עצמו השני תורות ויעשה הכל בשביל הבורא ב"ה אפילו אכילה ושתייה יעשה רק בשביל שיהיה לבוש והכנה להאורות גדולים שירדו, וזה הוא כוונת של אכילת פורים ועיה"כ שידוע שכוונת אכילה ושתייה של שני הזמנים האלו הם עיקר לבושים והכנות להאורות של כל השנה ולכך נקראת סעודת פורים לשון מסעד שסועד את האורות העליונים וצריך לשמור א"ע שלא ידבר ח"ו דברים בטלים רק לקיים ודברת בם ולפי שחידוש העולם היתה בפורים והתחיל עולם התיקון ולכך יראה אדם לתקן את עשיו בפורים ויאכל וישתה לתקן הלבושים לאורות עליונים, אבל ח"ו

העיקר אצלינו לימחות זרע של עמלק מתחת השמים וזה עוד לא נתקיים בנו והאיך נודה בפה ולשון אם עוד לא ערבה לנו שום שמחה ומה זה עושה, וזאת העצה היעוצה לנו להרבות בסעודה ולבסומי בפוריא דידוע דאכילה ושתי' מרובה הוא שלא כדת של תורה ועבירה יקרא, רק בפורים השתי' כדת כיון שנצטוינו מפי חכז"ל, וא"כ הוא כמו עבירה לשמה דבפנימיות היא מצוה כפי הזקנים אשר הורינו ומעשה בעצם היא כמו עבירה ובסגולת זה נוכל לימחות זרעו של עמלק להפיל שונאי ישראל כמו בכל עבירה לשמה דסגולתה ימשוך ממנה רק רע על שונאי ישראל. (עצי חיים ק"ו ע"ב)

ובכל כזית וכזית שאוכל יכין ששמח בעול תורה ומצות וישמח ויעלוז בקבלת התורה גם ישמח ויעלוז ויכוין באכילה ושתייה שכל האוה"ע יעשה עמנו טובות וכל הרעות יתהפכו לטוב ויקוים בנו ולא שמע אלקים אל בלעם ויהפוך ה' אלקיך את הקללה לברכה. (קדושת לוי קדושה רביעית)

בסעודת פורים היא עת רצון בעולם, וכל הפושט יד נותנין (ירושלמי מגילה פ"א ה"ד) בין בגשמי ובין ברוחני לעילא ותתא, לכן ראוי לכל אדם שיתעורר את עצמו בכל האפשר ביתר עוד ובדביקות הרוחני ולבקש על העתיד שיחיה אותנו השי"ת בגשמי וברוחני. (מאיר עיני חכמים רנ"ג)

פי' רבה ור' זירא עבדו סעודת פורים בהדי הדדי, רצ"ל שעיקר סעודת

הדבור בקנ"ה הוא פעולה נפשית כמד"א נפשי יצאה מדברו ויהי אדם לנפש חי מתרגמין לרוח ממללא וכאשר עזר הש"י לעמו קבעו יו"ט במצוה להודות ולהלל בקנה וא"כ ב' המועדים הללו ניתקנו לזכרון לשעבד הושט הקנה להבורא עולם ב"ה והמה מסוגלין להניח שורשן ליסוד מוסד לכל השנה, ע"כ אמרו חז"ל מבטלין ס"ת למקרא מגילה (והה"ד לשמחת פורים) ולנ"ר חנוכי, כי בהתשעבד הושט והקנה להש"י תתקיים התורה בלי מונע והדברים הללו ארוכין וקצרתי בכאן וזה רמז הפסוק הנ"ל עת לעשות לי"י כשיגיע זמן העת לעשות י"י היינו קנ"ה וש"ט בגימ' ע"ת. (בני יששכר ס"א)

הנה ידוע מספרים הקדושים אשר ימי הפורים הם עת וזמן למחילת עונות כמו יום הכיפורים, ואדרבא שהוא גבוה יותר, כי יום כ"פורים" הוא כמו פורים בכ' הדמיון [הפועל] וגם ביוצר של פרשת זכור אומרים ואם כל המועדים יהיו בטלים ימי הפורים לא נבטלים, אך יש חילוק כי פורים הוא תיקון הושט להרבות באכילה ושתי', ויום כיפורים הוא תיקון על הקנה להתענות ולזעוק על המלך מלכי המלכים הקב"ה תפילתו, ועוד יש הפרש כי בערב יום כיפור מצוה להרבות באכילה ושתי' ובערב פורים מצוה להתענות כי הוא תענית אסתר, ולזה "קנה ושט" בגימטריא ע"ת, שאז הוא ע"ת רצון למחילת עונות כמו יום כיפורים. (ר' אהרן מבי"טש מובא בשאל בחיר ה')

סעודת פורים הוא מעין הסעודה

כשאוכל אדם סתם בלי כוונה זאת אזי אצלו הוא לילה שאינו מאיר את הבהירות שיוכלו לירד שאין להם לבוש וזה הוא שאמר רבא סעודת פורים שעשה בלילה לא יצא ידי חובתו, היינו שעשה סתם שלא כיון שיעשה לבושים לאורות ולכן נקרא לילה לא יצא שהאורות נקראים ימים, ולכך אמר רבא דייקא זאת שרבא היה גלגול מרדכי ואסתר, ומרדכי ואסתר הם היו עיקר לנס הזה והחזירו בתשובה ולימדו אותם שימשיכו אותן האורות ויעשו להם לבושים לכך כתוב במגילה קיימו וקיבלו היהודים עליהם ועל זרעם ועל כל הנלוים עליהם ולא יעבור להיות עושים את שני הימים האלה ככתבם היינו תורה שבכתב וכזמנם היא תורה שבע"פ שהוא משתנה לפי הזמן ולכך אמר רבא סעודת פורים שעשה בלילה בלי שום הכנה שיתגלה אורות של שני התורות לא יצא. (תולדות אהרן ב)

והנה בנס דפורים תקנו משת"ה ושמח"ה והוא עבודת הוש"ט וחנוכי"ה תקנו להודות ולהלל הוא עבודת הקנ"ה שיהיו שניהן משועבדים לעבודת הש"י, ועפי"ז פירשתי רמז הפסוק ע"ת לעשות לי"י הפרו תורתך, ע"ת בגימ' קנה ושט, דהנה בימי אחשורוש פגמו בושט שנהנו מסעודתו של אותו רשע והושט הוא כח גופני שעל ידו ניזון הגוף ע"כ היתה הגזירה על הגופות וכאשר עזר הש"י לעמו קבעו חז"ל יו"ט ברוה"ק סעדות מצוה בוש"ט ובימי היונים פגמו בלה"ר וביטול תורה ותפילה שהן בקנה ולא רצו לאבד הגופות דוקא רק הנפשות כי

דלעתיד. (מחשבות חרוץ בד"ה וזהו, דף פ"ג ע"ג)

סיפר מהרה"ק רבי נפתלי הגדול ז"ל בעל סמיכת חכמים (נ"א מהרה"ק רבי אליעזר רוקח ז"ל מאמסטרדם) שפ"א בפורים שלח אליו המלך בעירו שיתפלל בעדו על ענין גדול שהיה זקוק לישועה, והרה"ק אכל ושתה והרבה בשמחה יתירה כראוי לפורים ונתקבלה תפלתו והיתה הישועה, שלח המלך לחקור מעשיו, ואחרי שבאו אליו שלוחיו וסיפרו לו שאכל ושתה הרבה ושמח מאוד שיגר אחריו ושאלו ע"ז ואמר: אני ידוע ומאמין שהישועה היתה לי בזכות תפלתך למעני אבל הנהגתך היא פליאה בעיני, והשיבו הרה"ק: ביום פורים רצון ה' שנהא שרויים בשמחה גדולה ונאכל ונשתה וכאשר אנו מקיימים רצונו ית' עושה גם הוא רצונו וממלא כל מה שאנו מבקשים. (דברי שמואל קל"א)

ולפי דברינו הנ"ל שסעודת פורים היא מעין אכילת המן, יש לומר נמי שהיא אמצעי להביא קדושת סעודת שבת ויו"ט לכל סעודת ימי החול של כל השנה, ומסייעת לכל אדם להיות מאכלו בקדושה ולא יתגשם כ"כ אף בחו"ל שהשפעת המזונות הולכים ע"י שר ארץ העמים, כי תיקון סעודת פורים הי'

בחו"ל, ולפי האמור יש להשתוות בין שני מיני הסעודות שבימי חול פורים ועיוה"כ, כי איתא בספה"ק שבאכילת עיוה"כ מתקנין כל האכילות של כל השנה שעבר שלא היו בכוונה, וא"כ אכילת סעודת פורים מתקנת על להבא וסעודת עיוה"כ תקנת לשעבר כי סעודת פורים שהיא מתקנת להבא שיהיה ביכולת ישראל לאכול בקדושה ובטהרה יש בה יותר שבח מהתיקון על לשעבר. (שם משמואל)

י"ל דאורות העליונים באשר הם גבוהים ומרוממים מן האדם אינו מתקיימים כ"כ בנקל אצל האדם, וכמו שנאמר התעף עינך בו ואיננו, וחז"ל המשילוח לצפור דרור שאינו מתאחדת כ"כ עם האדם ע"כ במעט היסח הדעת מסתלקת מן האדם, ע"כ צריכין לעשות חיזוק שיתקיים, והוא ענין הסעודה וכמו היפוך להבדיל שפירש"י לא תלך רכיל בעמך שהיה משפטם לאכול בבית המקבל דבריהם שום הלעטה, והוא גמור חיזוק שדבריו מקוימים וכו' משם נשמע לכאן שענין הסעודה הוא לעשות קיום וחיזוק למה שמושיגים מן הדברים העליונים שאינם מתקיימים כ"כ בנקל אצל האדם וזה שעושין סעודה לגמרה של תורה. (שם משמואל קצ"ז)

ענין הסעודה בסוף היום

ליום ולילה של אח"כ. (חדושי הרי"ם קכ"ה)

מנהג ישראל להמשיך סעודת פורים לליל ט"ו, שושן פורים אף שעיקר

מנהג כל ישראל לאכול סעודת פורים בליל שלאחריו, והטעם כדאיתא במד' (במדבר פכ"א) שופך דם רשעים כאילו הקריב קרבן ובקדשים נאכלים

מלוה מלכה במוצאי שבת, וכן בפורים ממשיכים מפני כן הסעודה בלילה שהוא מוצאי פורים, שבזה ממשיכים התגלות קדושה זו דפורים לשאר ימות השנה גם כן, וכשיזכו לזה כל ישראל להרגשת קדושה זו בלב ביום הפורים, וממילא יזכו גם כן להמשיכה לשאר הימים. (מחשבת חרוץ בד"ה ובכל ד' פ"ז ע"ד)

וי"ל שע"י המצוות שופעות כל היום הארות גדולות, ולא דוקא בעת עשיית המצות וקריאת המגילה, אלא שהמצוות פותחות שערי צדק והשערים לא יסגרו עד הערב, וע"כ אנו אומרים על הנסים כל היום, ומעתה יובן טעם איחור הסעודה, כדי לעשות את הקיום לכל האורות השופעות כל היום. (שם משמואל קצ"ח)

סעודת פורים הוא ביום, וי"ל דידוע שבפורים היתה קבלת התורה, דהדר קבלוה בימי אחשורוש מאהבת הנס, ובמת"ת נאמר "ויזבחו זבחים שלמים לה' פרים" ואם כן ראוי שגם בפורים נקריב מעין קרבן שלמים, ואפשר דסעודת פורים ושני ימי משתה ושמחה המה דוגמת השלמים שהקריבו אבותינו בשעת מתן תורה ולכן אנו ממשיכים סעודת פורים גם ליל ט"ו, ומחברים שני הימים, דוגמת שלמים הנאכלים לשני ימים ולילה אחד. (מקרא קודש)

ידוע דכל קדושת הזמנים אע"פ שהתגלות הקדושה הוא רק באותו זמן, מכל מקום יכולין להמשיך קדושה מזמן ההוא גם לשאר הימים, וזהו ענין יום אסרו חג שאחר הרגלים, לקשר קדושת אותו חג בשאר ימות השנה, וכן סעודת

משתה יין

על ברכת המזון עד כי נדמה לרוב המון שבשני הימים האלה ההיתר לכל אדם לפרוק עול תורה ומצות מעליו וכל המרבה להיות משוגע הרי זה משובח וכל זה הוא בלי ספר רע ומר והוא עון פלילי כי לא הותר לנו רק שמחה ולא שחוק וקלות ראש וכל המבטל תפלה ואינו שומע מקרא מגילה מלה במלה הרי זה חוטא ומתחייב בנפשו ואי אפשר לכל אשר בשם ישראל יכונה לפרוק מעליו עול מלכות שמים אפילו שעה אחת ולא מצינו לראשונים שהיו מתעסקים בקלות ראש בפורי' ח"ו אבל בדברי מצוה היו מתעסקין כמו שאמרו רבותינו ז"ל בסנהדרין מכדי

ומצאתי כתוב ואף אותן המשתכרין יהי כוונתם לש"ש כדי לזכור הנס שבא במשתה היין ולא כאותן המשתכרין כדי למלאות גרונם כאשר ראיתי רבים בני אדם אשר המה ביין שגו פקו פלילי, ומרבים בימי הפורים האלה לעשות שחוק וקלות ראש ואינם חוששים להתפלל בימים האלה ואדרבה מרימים קולות ובשעת התפלה לקריאת המגילה ומערבבים החזן עד כי קולו לא ישמע גם באכלם לבם ועיניהם שם על מעדניהם ולא נשאו את ראשם לא הביטו העולם העליון אשר ה' אלהי ישראל בא בו ולא יחושו לא על נטילת ידים ולא על ברכת המוציא ולא

מה שאין כן בחודש זה ראוי להיות תשובה מאהבה, כאשר היה אז אחר הצלה (קיימו וקבלו מאהבה) ואז זדונות נעשים כזכויות ונמצא אין הפרש אצלו אז בין פעולותיו אשר פעל בארור המן, ובין פעולותיו אשר פעל מבחינת ברוך מרדכי, כי שניהם כאחד טובים והיינו חייב לבסומי בבחינה שיבא לשמחה ותשובה מאהבה לכרות ברית חדשה כמו שהיה אז בהצלה עד דלא ידע שום הפרש בין ארור המן בין מה שהוא אצלו מבחינת ארור המן, לברוך מרדכי כי הכל שוין לטובה. (ישמח משה)

ובזה יש לפרש בדרך צחות רווחא לבסומא שכיח, כי כתי' רוח והצלה יעמוד ליהודים ונחקק זה בזמנו למי שמקיים מאמרו ז"ל חייב אדם לבסומי בפורי' וז"ש רווחא כל' במעשיו ועסקיו לבסומא, למי שמקיים לבסומא בפורי' שכיח כי רוח והצלה לו והבן. (ייטב פנים דף ל"ו)

חייב אדם לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי היינו שלא יהי' שום ידיעה שכלית בין א"ה לב"מ ורק הכל ברצון בלי שום ידיעה וטעם שזה הנס פורים שנתעורר ע"י מעשה דלתתא הרצון בלי טעם דוגמת בריאת העולם שהקב"ה ברא העולם אף שלא הי' מעשה צדיקים ורק ברצונו הפשוט. (קדויו"ט שקלים)

א"י עפ"י שפי' ז"ל ויגבה לבו בדרכי ה' שצריך לפעמי' בעבודת הבוב"ה להיות הולך וגדול בגבהות הלב כי אם יעריך האדם א"ע עד כמה מגיע פחיתת ערכו ושפלותו בנקל יוכל ליפול ממדרגתו ע"כ אדרבה צריך להתחזק א"ע לגבור חיילים וע"ז נמאר זמרו ה' כי גאות עשה ויש עוד

מפוריא עד פסחא תלתין יומין ובפורים דרשינן בהלכות פסח וכו' הרי שביום הפורים היו דורשין בהלכות פסח והנה ביום ט"ו נצטוו לישב בכל עיר להזכיר לכל אדם לתת מחצית השקל גם המרי"ל היה כותב תשובה על שאלה בפורים ולא היו ח"ו מבטלים שמחת פורים אבל זה דרכם היו מתפללים תפלתם בבית הכנסת בכל דיני תפלה וכוונה הראיה כבכל שאר הימים והיו שומעים מגילה מלה במלה מפי החזן ולא משיחים אפי' שיחה קלה והיו מחלקין צדקה איש כפי מסת ידו בשמחה ובטוב לב והיו הולכים לבתיהם והיו אוכלים ושותין ומדקדקים בנטילת ידים ובברכת המוציא ובברכת המזון ושמחים בזכרם את כל הנסים אשר עשה ה' לאבותינו ומשבחים לשמו הגדול אשר בכל דור ודור מפליא חסדו עמנו ושמחים בתלמוד תורה כמו"ש נאמר פקודי ה' ישרים משמחי לב וקודם כל השמחה מטיילים בשמחת לימוד תורה כדרשינן ליהודים היתה אורה זו תורה ושמחה כלומר אחר כך שמחה וחזרין ומתפללין בכונה ובשמחה וכי יחזרו לקרות המגילה ישמעו בכונה ובלי הפסק שום שיחת חולין ח"ו והכל בעבודת ה' וביראתו כמה שאמר עבדו את ה' ביראה וגילו ברעדה וכל היוצא בעקבי הרועים לעשות את כל המעשים האלה על פי דרכם כמוהם יהיו צאצאי מעיו וכל אשר חפץ ה' בידו יצליח וה' הוא האומר אליך לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב ייך כי כבר רצה אלהים את מעשיך ע"כ. (של"ה הקדוש קנ"ג)

והנה ימי תשובה דימים נוראים הם בבחינת יראה זוהלים ורעדים מפחד דיניך,

ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, ולכאורה יפלא כנ"ל כיון שכל עיקר תכלית הבריאה לעשות מחומר צורה ולזכך ולצרף הגשמיות עד שיעשה רוחני האיך מצוה כ"כ לאכול ולשתות ולהוסיף על גשמיות, ולהנ"ל יתבאר כיון שבאמת רק ע"י כן בזה שהוא עבירה על כל השנה ועכשיו בזמנו ימי הפורים שאנו עושים משתה ושמחה זו למצוה עפ"י צווי חז"ל דייקא וגדולה עבירה לשמה בזה אנו מקווים ומייחלים לשמו הגדול להכרית כל פועלי און והגדיל שמו ויתקדש בנו כיון שע"י עבירה לשמה יצא מזה מפלת שונאינו, והיינו שאמרו חייב אדם לבסומי בפוריא דהוא לכאורה כעבירה ורק משום דהוא לשמה דאנו מקימין בזה דברי חז"ל ועל כן נצמח מזה ארור המן להכניע את אויבנו תחתינו. (עצי חיים)

בפורים אנו מראים על דביקות בני ישראל לאביהם שבשמים וכי כל מאוויים וחפצם הוא רק שיתעלה כית"ש ולפיכך אין אנו מזכירין בתפילת על הנסים רק את מפלת המן שיש בה משום התעלות כבוד שמו ית' וכו', ובשביל זה אנו מסלקים בפורים את טובתינו ובקשת עצמינו לגמרי להראות בזה כי כל בקשתינו ורצונו הוא שיהי שמו שלם וכסאו שלם וכו' והיינו דאמרינן חייב אדם לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי הכוונה דאיתא (במס' עירובין ס"ה ע"ב) כל המתפתה ביינו יש בו מדעת קונו וזה שאמרו חייב אינש לבסומי הכוונה שישתה יין באופן שיהי בו מדעת קונו כלומר שכל כוונתו רק לכבוד קונו שיהי בזה התעלות כבוד שמו ית' ואז אין בין

עצה לזה עפ"י הידוע שכל איש הישראלי צריך למסור נפשו לה' ואפילו להפיל עצמו לתוך כבשן האש עבור קדושת שמו ית' וכמאמרם ז"ל עה"פ ונקדשתי בתוך בנ"י ועה"פ בכל נפשך אפי' הוא נוטל את נפשך וזה עיקר ותכלית הבריאה כאשר אנו מתפללים בכ"י ברוך אלקינו שבראנו לכבודו של הנבראים והנמצאים הכל לכבודו בראם כדי שיתקדש שמו ית' וע"י ויכירו וידעו כל העולם שה' הוא אלוקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד, ואם יקוה ויכסוף האדם כל ימיו שיתקדש שמו יתב' ע"י אין לך חיזוק יותר מזה כי אף אם חטא ועומד במדרגה התחתונה עכ"ז יכול להתקדש שמו יתב' ע"י וחזינן דמהמן הרשע נצר זדון מזרע המלך מקורם הטומאה והקליפה עכ"ז יצא ע"י קידוש השם לעיני כל, והנה כל זמן שדעתו של אדם מתיישבת עליו והוא בחושיו ובדעתו יוכל להתחזק עצמו בזה שיסור מלבו כל תלונותיו וילך בגדלות כאמרו ויגבה לבו בדרכי ה', משא"כ כשנכנס יין יצא סוד ויכיר וידע האמת בעצמו עד הכין מגיע שפלותו ומך ערכו אז יתיר עצמו לפתיחות והסגולה להתחזק א"ע בזה שאמרו שידע שיוכל לקדש שמו ית' ברבים ע"י כמו מי שהוא במדרגה הגדולה ואין שום חילוק בזה, וז"ש חייב אדם לבסומי בפוריא עד שיצטרך לידע ולחזק בזה א"ע בזה שיוכל לקדש שמו יתב' גם ע"י, דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי דהיינו שלא ידע שום חילוק מהמן למרדכי כי משניהם יוכל לקדש שמו ית' בשוה והבן. (קדושת יום טוב מ"ט)

חייב אדם לסומי בפוריא עד דלא

העבירות לזכויות וא"כ כשיעשו בני"י תשובה מאהבה יהפכו כל זדונותיהן למצוות וזכויות וכו' וז"ש חייב איניש לבסומי בפורי כדי שיתעורר לשמחה כמו"ש יין ישמח לבב אנוש ועי"ז יזכה לתשובה מאהבה וממילא לא ידע עוד חילוק בין ארור המן שגרם לעבירות לברוך מרדכי שזיכה את ישראל לעשות מצות ומעש"ט וכו' וכ"ז ע"י הבסומי בפוריא. (קונטרס דברי יואל פורים)

אם כוחות גופי היה מניחין אותי לשותות יותר הייתי מוסר עוד יותר מחלק הדעת שלי להבוב"ע. (רביה"ק זי"ע פורים תשי"ג)

ידוע מ"ש הרמב"ם דתכלית הידיעה הוא שלא נדע והנה אין אנו יודעים ומשיגים איזה כוחות נפלאים דקדושה נמצאים בהצדיקים וכן איזה כוחות הטומאה הוא ברשעים והמן בעצמו אינו יודע כוחותיו וכן מרדכי אינו יודע עד כמה הוא הולך במעשיו שיש בו השפעה מן השמים שמן הבוב"ע יש השפעה ליהודי קדוש שעובד השי"ת והוא בעצמו אינו יודע עד כמה הוא הולך עד כמה הולך ההשפעה מיהודי שעובד השי"ת ובפורים "אז דער אייבערשטער העלפט מ'טרינקט א פאר גלעזלעך וויין איז דע השראת השכינה און מען ווערט געוואר אז אונז ווייס מיר גארנישט. (רביה"ק זי"ע פורים תשי"ט)

מחייב איניש לבסומי בפוריא וכו' דרך עד שלא שתו ישנו לחילוק זה שבין המן למרדכי כדאיתא בתרגום שני שהמן הסכים שאחשורוש יעשה כל הכבוד שבעולם למרדכי רק כבוד זה שהוא ענין

ארור המן לברוך מרדכי כי אין נפק"מ באיזה אופן נתעלה כבוד שמו ית', והשתא דאיתת להכי גם בתפילה אפשר לקיים עד דלא ידע כי הלא הנוסח על הנסים לא מוזכר כלל ברוך מרדכי וע"כ שהגיעו כבר לבחי' ארור המן כלומר סילוק העצמיות ורק טובת כבוד שמים הוא לנגד ענינו וא"כ לדעתי גם בתפילה אפשר לקיים עד דלא ידע וכו' אמנם מי שלא הגיע בתפילה למדריגת עד דלא ידע מוכרח עכ"פ לשתיית יין כי המתפתה ביינו יש בו מדעת קונו ואז יודע לו כי העיקר הוא התעלות כבוד שמים. (קונטרס דברי יואל פורים)

פ"א אמר בשם מרן הד"ח זי"ע דבמקום שאחז"ל חייב חייבים לקיימו במסירת נפש וכיון שאמרו ז"ל דבפורים חייב איניש יש לקיימו במסירות נפש ממש. (קונטרס דברי יואל פורים)

האם בפורים משום שהוא יום גדול ונורא צריכים להתבשם ביין וכי עצומו של יום לחוד אינו מבשם אלא כ"ז לא הוצרך אלא כעת בימי הגלות החשוכים שהגוף אינו מתבשם רק ע"י היין אבל לעת"ל נתבשם בפורים מבלי שתיית יין. (רביה"ק זי"ע פורים תשכ"ה)

חייב איניש לבסומי בפוריא וחייב היינו אפילו כשהאדם אינו בבחינה זו ער איז נישט דערביי אעפ"כ חייב להשתדל ביום הפורים להיות מבוסם ושמח וטוב לב. (רביה"ק זי"ע פורים תשל"ח)

חייב איניש לבסומי בפוריא וכו', נראה דהנה המן הרשע גזר על ישראל שלא יעסקו בתורה ובמצוות וכו', אמנם כבר ידוע שע"י תשובה מאהבה מהפכין

באמת יבא קודם משיח צדקינו הגואל האמיתי, אמנם זה דבר הנוגע גם לנו בפרטיות אמנם להכרית זרעו של עשו הוא דבר הנוגע לכבוד שמים, ועל כן מסדר הגמרא קודם להכרית זרעו של עשו ואח"כ בנין בית המקדש ושמו של משיח וזה כוונת אמרם ז"ל חייב אדם לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, פי' דאם שתה כבר כ"כ דאינו ידוע בין ארור המן לברוך מרדכי ויכול להקדים ולומר ברוך מרדכי קודם ארור המן דבר הנוגע לבורא כל עולמים בפרטיות אז עליו להפסיק בשתי' כי הוא מקדים דבר הנוגע גם לו לעצמו קודם דבר הנוגע להבורא ב"ה, וזה עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. (מרון רביה"ק בעל ברך משה זי"ע, תשנ"ב)

חייב אדם לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, א"ל דהנה מדרך העולם לשנוא את המן לאו דוקא מפני שמורד בהקב"ה רק מפני שהוא עושה רעות גם לבני אדם וכן מה שאוהבין את מרדכי הוא לאו דוקא מפני שדבוק בד' בכל מפעליו רק מפני שעושה טובות ומטיב עם הבריות אבל בפורים ע"י היין אפשר וצריך להגיע למדרגה שיאהבו את הצדיק וישנאו את הרשע לא בשביל ענינים פרטיים דהיינו הצדיק מחמת טובו בין אדם לחבירו והרשע מחמת רשעתו בין אדם לחבירו שזה הרי נגיעות פרטיות ובפורים צריך ואפשר לסלק את העצמיות לגמרי וזה מרומז חייב אדם וכו' בין ארור המן ובין ברוך מרדכי דמלת "בין" מרמז על דברים שהם לא עצם רשעתו של הרשע ועצם צדקתו של הצדיק ובין מרמז על האמצעיים שגורמים לנו שנאהוב את

מלוכה לא רצה שיהי' גם למרדכי אבל אם שותין ונעשין מבוסס אין עוד שום חילוק ורואין שכל זה הכבוד כלא נחשב והכל הבל דמה נחשב זה הלבוש והסוס שלבש אחשוורוש הלא מעט דביקות בהשי"ת דוחה הכל. (קונטרס דברי יואל פורים)

דכירנא מה שאמר אבי זצ"ל הקדושת יו"ט פ"א בפורים אחר ששתה כוס יין "הלוואי שאזכה שיתקדש שם שמים על ידי כמו שנתקדש ש"ש על ידי המן ואם לא עכ"פ ע"י בניי" וזה אפ"ל חייב אינש עד דלא ידע וכו' דגם מהמן אפשר לצאת קידוש שמו ית'. (רביה"ק פורים תשי"ג)

ואפ"ל עוד בחינה בזה, דהנה אגיד לכם מה שהיה קשה לי, דהנה אנשי כנסת הגדולה שתקנו לנו סדר התפלות של כל השנה, שנדע מה להתפלל והם תקנו לנו גם החרוז זה של שושנת יעקב לומר ארור המן וברוך מרדכי, ולכאורה היה להקדים ברכת הצדיק לארור הרשע, והיה להם לתקן ולומר ברוך מרדכי היהודי ואח"כ לומר ארור המן אשר ביקש לאבדי, אמנם אפ"ל דהנה אנו מחכים לכל יום לביאת המשיח ומאמינים באמונה שלימה דאע"פ שיתמהמה עם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא אמנם לביאת המשיח ישנם גם נגיעות עצמיות שסובלים כ"כ בגלות וכשיבוא משיח צדקנו נהי' חפשי מן הצרות א"כ יש מצד אחד הנאה גם לנו, אמנם להכרית זרעו של עשו שהם זרעו של עמלק הוא דבר הנוגע להבורא כל עולמים בעצמו כי נשבע הקב"ה שאין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה זרעו של עמלק, ואם כן נוגע הדבר להבורא כל עולמים בעצמו, ועל כן מקדמינן לי' כי

הצדיק ולשנוא את הרשע אבל זה על עצם הברוך מרדכי דהיינו שהוא עובד ד' ועצם הארור המן שהוא מורד בהקב"ה, ובפורים צריכים ואפשר לשכוח מכל הנגיעות והעצמיות ולזכור רק מהבורא כל עולמים ולאהוב את הצדיק רק בשביל שהוא עובד ד' ולשנוא את הרשע רק בשביל שהוא מורד בד' ולא בשביל הדברים הפרטיים שישנם בינינו לביןם וזה א"ל את הפסוק (שופטים ט') תירוש המשמח אלוקים ואנשים שע"י היין אפשר להגיע לאהוב את האנשים המרמז לצדיקים בשביל שהם דבקים באלוים. (מרו רביה"ק בעל ברך משה זי"ע, תשמ"ז)

חייב אדם לבסומי בפוריא עד דלא ידע אזוי קען יעדער איינער זען פורים וואס איז דעם טאקע אז מ'האט געהייסן טרינקען פורים.. האב איז געקלערט אזוי חייב אדם לבסומי עד דלא ידע ער זאל נישט וויסן טאמער ממיינט מען אז מען טוט עפעס דעמאלט'ס טויג שוין ווייטער נישט מען דארף צו וויסן פורים מ'האט גארנישט געטאן גארנישט געטאן דארעך געגאנגען דער פורים און מ'דערזעהט זיך מיט גארנישט אפילו דער וואס האט געטאן טאמער מיינסטו ער ווייסט אז ער האט געטאן דעמאלט'ס טויג שוין נישט עד דלא ידע מ'דארף נישט וויסן מ'דארף נישט וויסן גארנישט, אזוי ווי איך האב געהערט פון פעטער זי"ע ער האט געזאגט דער זיידע ז"ל דער קדושת יו"ט פארן הסתלקות ממש, ... האט ער געהערט עפעס זאגט ער האט ער זיך צו געבויגן האט ער געהערט ווי ער זאגט "דער עיקר מען דארף וויסן ביי זיך צו וויסן אז מ'איז

גארנישט אבער טאקע ממש גארנישט", פורים אזא גרויסער טאג כאטשע אידן טועהן ב"ה ס'קומט אבער פורים אויף דערנאכט דארף, מען וויסן מ'האט גארנישט געטאן אז מען ווייסט אז מ'האט גארנישט געטאן דעמאלט'ס האט מען ערשט געטאן חייב אדם לבסומי בפוריא עד דלא ידע מען זאל נישט וויסן ארור המן ברוך מרדכי מיינט (פ'איז מרמז) אויף דעם (די מצוות און עבודה) וואס מען דארף טאן פורים אז מ'ווייסט אז מ'האט גארנישט געטאן דעמאלט'ס האט מען געטאן, מרדכי הצדיק האט נישט אנגעהויבן צו וויסן אז ער טוט עפעס ממילא האט ער וועגן דעם טאקע זוכה האט ער געקענט זיין א דורש טוב לכל עמו ער האט טאקע דורש געווען אריינגעטראסקעט אין אידישע קינדער, ... דער אייבערשטער קוקט דאך ארין אין אידישע הערצער וואס טוט זיך האט ער אריינגעקוקט אין מרדכי הצדיק ווי די הארץ טוט אים וויי פאר אידישע קינדער, ... ער האט געזוכט וואס מען קען העלפן אידישע קינדער וועגן דעם האט מען זוכה געווען צו די ישועה דער אויבערשטער זאל העלפן מען זאל זוכה זיין צו טאן מצוות און מעש"ט און מיינען נאר לשם שמים. (מרו רביה"ק בעל ברך משה זי"ע, תשנ"א נעתק מהטעיף)

והנה בפורים ויוה"כ הוא בחינת אחת (יום כפורים פירשו כמו פורים) ונקרא פורים על שם הפור כי התנשאות המן שהפיל פור הוא הגורל שרצה לדמות לאותו הגורל שביוה"כ וכו', שכמו שיוה"כ הוא בחי' תשובה עלאה לפני ה' תטהרו כך בפורים זכו ישראל לתשובה עלאה על ידי דברי

(ז: חייב וכו' עד דלא ידע בין וכו' לברוך מרדכי והוא דבר פלא גדול כי לא מצינו בשום מקום בתורה"ק שיצא דבר טוב משתיית היין הרב ובפרט לשתות כ"כ וכמעט שיצא מדעתו ושכלו ואיזה טוב יצמח מזה וכו' והנה תוקפו של המן כבר בטלה אסתר אכן עדיין מוטל עלינו לשבר תוקפו וכוחו של המן הרשע שהוא מזרע עמלק הצפון בקרב לבו של כל או"א מישראל בפרט ובכללות, היינו שכל אחד מאתנו עם ה' יבטל וישרש הרע הטמון בקרבו, אשר על כן צריכין גם אנחנו ליצא למעלה מהדעת כדי שנוכל לבטל לגמרי בחי' הרע, ולזה רמזו חז"ל במתק לשונם חייב אדם וכו' ולא ידע, היינו שיצא אז למעלה מן הדעת ויבוא לבחי' עולם הגול"ם, ולא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי כי שם דבר והיפוכו שוים כאחד, ואז יוכל לבטל בחי' הרע אשר בו. (אוהב ישראל קל"ג)

ובקשתי שתשמחו ותשישו בשמחה בימי הפורים האלה, וכל השותה בפורים כאילו מתענה משבת לשבת. (בתוך מכתב הרה"ק ר' צבי הירש מזידטשוב זי"ע)

אמרו בגמרא חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי יש לומר על דרך זה דאיתא ברמב"ם על זה שאמרו לענין גיטין מכין אותו עד שיאמר רוצה אני וקשה אעפ"כ הא הוא אינו עושה ברצונו הטוב ותירץ דבכל אדם יש נשמה קדושה שרוצה בוודאי תמיד לעשות כמו שכתוב בתורתנו הקדושה רק שהגוף אינו מניח אותו וכמשכין את הגוף ואמר רוצה אני זה הוא בוודאי נשמתו שאמרת כך ונשמתו

הצומות וזעקתם במסירת נפש ממש ע"י קדוש השם שהרי המן לא ביקש אלא לאבד את היהודים ואם היו כופרים ח"ו לא היה עושה להם כלום, וכמאז"ל שבימי אחשורוש קבלו את התורה ברצון, ועי"ז היה נשיאת נפשם למקור חוצבם הגבוה למעלה בבחי' עלאה במחשבה ותשובה קדמה לעולם, והנה גלוי בחי' זו בנפש ביום הכפורים אין בו אכילה ושתיה אבל בפורים שהוא בזמן הגלות הוא ע"י שתיית היין דוקא שהוא בחי' יין המשכר דהיינו ביטול הדעת והשגה וכו' כמ"ש במ"א. (תורה אור)

ויתבאר עפ"י דברי קדשו של הרב המגיד ממועזריטש ז"ל על המשנה (אבות ה': ז) וחילופיהן בגולם, כי יש עולם שנקרא גול"ם והוא עולם החכמה שהוא בחי' יו"ד שהאות הזה הוא בחי' גול"ם כי הוא נקודה קטנה ויכול לצייר ממנה כל אות שירצה, וזהו וחילופיהם אם תרצה להחליף איזה דבר בגולם היינו שצריך להעלות אותו הדבר לבחי' גולם, ושם יכול להחליפו עכ"ל הטהור, ולהבניך זה היטב נראה דכל דבר שהוא מתואר בצורה אז אינו יכול לקבל צל צורה אחרת, אלא אם כן שקילקל הצורה הראשונה ואז נעשה בבחי' גול"ם בלי שום תואר וצורה ואז יכולים לעשות מן הדבר ההוא איזה תואר שירצו, ודבר זה נראה בחוש כלי כסף כשרוצים לעשות ממנו כלי אחר צריכים להתיכו מקודם, וכמו"כ בעולמות עליונים כשמתעלים איזה דבר לעולם החכמה שנקרא גול"ם אז יוכל לצמוח ממנו איזה דבר חדש וזה וחילופיהן בגול"ם כנ"ל וכו', ועפ"ז נבאר קצת ענין פורים אחז"ל (מגילה

כיון שיש מצוה באותו משתה ושכורת אם כן הרי הא מלא קדושה שהרי כל המצות נותנות קדושה באדם וכמו שאמורים קדשינו במצותיך וחביבים דברי סופרים יותר מיינה של תורה. (מחשבות חרוץ בד"ה וזהו דף פ"ז ע"ב)

במגילת אסתר והשתיה כדת אין אנס כי כן יסד המלך, כתב רש"י ז"ל יסד לשון יסוד כלומר כן תקן וצוה, נראה לי הנה איתא במסכת ברכות דף כ"ט ע"ב, אמר לי אליהו לרב יהודה אחוה דרב סלא חסידא וכו' לא תרוי ולא תחטי פירש"י לא תרוי להשתכר ביין, והיינו שע"י השתכרות ביין יכול לבוא ח"ו לידי חטא הוצאת ז"ל, וכתוב בספה"ק שהשתי' בפורים היא אדרבה תקון לחטא הידוע וזהו והשתיה בפורים כדת של תורה, אין אונס חטא ח"ו כי כן יסד לשון יסוד, כלומר כן תקן וצוה פי' כי השתי' בפורים הוא תקון לפגם מדת היסוד (אור מלא קי"ד) ומצות משתה ושמחה של פורים הוא לתקן הקלקול של עצלות בעסק התורה. (פרי צדיק צ"ט)

מה דאיתא בזוה"ק יוה"כ כפורים משמע שם מדתלוי יוה"כ בפורים אם כן פורים גדול יותר מזוה"כ ומפני מה מפני שביזוה"כ האדם מענה את הגוף ובפורים מענה את הדעת, דאמרו חז"ל (מגילה ז) חייב אדם לבסומי בפוריא עד דלא ידע ועינוי הדעת גדול יותר מעינוי הגוף, ומשום זה תלוי יוה"כ בפורים. (שיח שרפי קדוש)

עיקר ההבדל בין האדם לבהמה הוא בהדבור, וגם במה שהאדם הולך בקומה זקופה ונשען על רגליו לבד, וכל זה מחמת

של אדם הוא עיקר הרצון ולכך מהני נמצא עיקר המניעה הוא מן הגוף המפסקת בין נשמתו של אדם ובין התורה הקדושה וכשמבטל הגוף אזי מתחזקת הנשמה ולכך כשאדם מבוסס אז הנשמה שבו מדברת וזה הוא שאמרו העולם כל מה שבאדם שאינו מבוסס על הריאה הוא בשיכור על הלשון שאז הנשמה מדברת וזה הוא חייב אדם לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן היינו הפסק המפסקת בין הנשמה הנקרא ברוך מרדכי וזה הגוף וזהו לשון בין לשון הפסק הוא. (תולדות אהרן ל"ח ע"ב)

חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, י"ל דהנה מה שקבעו יום הזה לשמחה יתירה הוא על פי מה שכתוב בהקדמת יוסף לקח, משום כי ממנו נדע שגם בימי עניינו וצרותינו ואכתי עבדי אחשוורוש אנן מכל מקום לא הסיר השגחתו ממנו לכלותינו ח"ו, ולזה הטעם נ"ל שדקדק כל כך השתיית יין, משום שלא נברא אלא לנחם אבלים ולמרי נפש לפכח דעתם, להורות לנו סימן שנהיה כיין הזה שאפילו בימי צרותיו של אדם משמחו ומשכחו דאגותיו, כן אנחנו נשכח כל צרותינו שעבודינו ונשליך כל יהבינו על ה' כי לא יטשנו ולא יעזבנו, ואם כל אחד ישער בעצמו לשתות כל כך יין כאלו היה בעת צרה ח"ו היה שיעור היין ההוא מפכחו ומשמחו ככה ישתה, והיינו עד דלא ידע בין ארור המן היינו ימי ענייננו המתוארים על שם ארירתו של המן, לבין ברוך מרדכי שהם ימי הישועה שלנו. (דרשות חתם סופר קצ"ו ע"ג)

חדוא של משתה היין בפורים משיגין מדריגה גדולה כל כך עד אשר קטיגור נהפך לסניגור ואין חילוק בין ארור המן לברוך מרדכי כי גם אויביו ישלימו אותו. (אמרי נועם תרומה ק"ה:)

וכמו שהגיד כ"ק אבי אדמו"ר זצללה"ה אהא דחייב לבסומי בפוריא, היינו שאפי' הדעת שלו יתן עבור המצוה, ושמירת הדעת שנסתלקה ע"י השכרות לא תעצור בעדו, וכל דבר שאדם נותן עבור המצוה זוכה עבורו לאותו דבר בעצמו ביתר שאת, ע"כ בעבור עד דלא ידע זכין בעבורו למחשבה טובה ודעת שלימה. (שם משמואל ר"ג)

באותו יום נחלתה בו של אחד האברכים, והלך האברך לקראו את הרופא, ונכנס מקודם למרן ואמר אליו בתימה, פורם דארף מען האבין א דוקטור? פורים איז משקה א רפואה צי אלעס, ונתן לו מעט יין מהיין שלו ואמר לו: שילך לביתו ויתן להחולנית איזה טיפות יין ואל יקרא את הרופא וכך עשה ונתן לה כמה טיפות יין ונתרפאה. (פרי אלימלך)

הנה נודע בשם הצדיקים זי"ע על הכתוב ויאמר המלך מלכו של עולם ית"ש לאסתר כנסת ישראל במשתה היין של סעודת פורים מה שאלתך אסתר וינתן לך ומה בקשתך וגו' שאז ממלאים כל משאלותינו. (שער יששכר מאמרי חדש אדר מאמר ימי ששון אות נ"ז דף תקכ"ב ע"ב)

הדעת שיש בהאדם, מה שאין כן בבהמה, ועל כן אינה מדברת, ואין לה כח להשען על רגליה לבד, רק מהלכת על ארבע, ועל כן השכור שדעתו מעררב, אינו יכול לדבר כראוי ואינו יכול להשען על רגליו כראוי, כי השכרות היא בבחינת "עץ הדעת טוב ורע" בחינת ערבוב הדעת על כן יורד מבחינת רוח האדם ומתגבר עליו רוח הבהמיות, שהוא בחינת פגם הדעת ופגם הברית, ועל כן בפורים, שמכניעין קלפת המן שאחזיתו מבחינת עץ הדעת כמו שאמרו רבותינו ז"ל "המן העץ" וכו' על כן אז נתקן השכרות עד שזוכין דיקא על ידי השכרות למחין גדולים, ששם אין שום אחיזה להרע כלל, רק כלו טוב, וזה שאמרו רבותינו ז"ל חייב איניש לבסומי וכו' עד דלא ידע וכו' כי שם כלו טוב. (ליקוטי הלכות ה' סימני בהמה וחיה הלכה א' אות ה')

לא זכה משממו בחינת שממון ושגעון שהוא בחינת בלבול המדמה ביותר כמו שנראה בחוש שהשכור הוא מבבל ומדבר דברי שטות שבאין מבבלול המדמה, ועל כן צריכין להתרחק מהשכרות מאד מאד כדי שלא יתגבר בלבול המדמה, שמשמם באין כל האתאוות אבל בפורים אז נכנע הרע שבמדמה כל כך, עד שיכולין על ידי רבוי השתיה להפך המדמה עצמו גם כן אל הקדושה ושיהיה בבחינת יין המשמח כנ"ל. (ליקוטי הלכות ה' ע"ז ה"ג י"ח)

אמרו ז"ל חייב איניש לבסומי בפוריא, וכו' ואיתא בספרים אשר על ידי

